

ЗВІТ

**Міжнародного інституту освіти, культури
та зв'язків з діаспорою Національного
університету «Львівська політехніка»
за 2017 рік**

ЗМІСТ

I. Проект «Крок до України»	3
II. Проект «Назустріч новій хвилі»	11
II.I. Науковий звіт	18
III. Проект «Відкриймо для України українську діаспору»	19
III.I. Співпраця зі СКУ.....	19
III.II. Презентації	33
III.III. Зустрічі	40
IV. Культурно-мистецькі заходи	43
V. Інші заходи	47
VI. Співпраця із ЗМІ	51
VII. Робота технічного відділу	51
Додатки.....	53

Інститут у 2017 році системно займався питаннями світового українства та спрямовував свою роботу на реалізацію проектів «Крок до України», «Назустріч новій хвилі», «Відкриймо для України українську діаспору», «Культура єднає».

В 2017 році продовжувалася плідна співпраця МІОКу з Міністерством освіти і науки України, Міністерством закордонних справ України, Верховною Радою України, органами місцевої влади, з нашими співвітчизниками за кордоном, зокрема Світовим Конгресом Українців, Європейським Конгресом Українців, Світовою Федерацією Українських Жіночих Організацій та багатьма українськими організаціями, громадами, товариствами, об'єднаннями зарубіжжя.

I. Проект «Крок до України»

Одним із пріоритетних напрямів роботи Інституту є освітній, який ми реалізовуємо через співпрацю з українськими закордонними закладами, які головним своїм завданням ставлять збереження національної ідентичності молодого покоління українців. Співпраця МІОКу з цими школами полягає у залученні їх до низки проектів, які здійснюються у рамках освітнього проекту «Крок до України», що був започаткований у відповідь на потребу українознавчих осередків світу у сучасному якісному навчально-методичному забезпеченні з української мови як іноземної (УМІ) та призначений для задоволення освітніх потреб українців за кордоном.

За звітний період у рамках проекту «Крок до України» МІОК працював за такими напрямками:

1. Навчально-методична робота:

- **Освітньо-інформаційний портал «Крок до України»**

Відповідно до Наказу Міністерства освіти та науки України № 989 «Про затвердження Плану заходів Міністерства щодо підтримки закордонних українців у сфері загальної середньої освіти на 2016-2020 роки» Міжнародний інститут освіти, культури та зв'язків з діаспорою Національного університету «Львівська політехніка» (МІОК) здійснював протягом 2017 навчального року покладені на нього зобов'язання, зокрема: оновлювати освітній портал «Крок до України» інтерактивними навчально-методичними матеріалами. МІОК регулярно та систематично здійснює наповнення освітнього порталу «Крок до України» (<http://krok.miok.lviv.ua/uk/>) мета якого – забезпечити процес навчання української мови як іноземної сучасними інтерактивними матеріалами, призначеними для самостійної роботи та доступними в онлайн- режимі, а також цікавими методичними розробками для викладачів. Доповнено рубрики «Вчителям», «Студентам» «Дітям» та їхні підрубрики новими навчально-методичними розробками.

В 2017 році на сайті «Крок до України» з'явилися 3 нові підрубрики: «Святкуємо разом» (навчальний курс на основі українського святкового календаря), «Мої друзі» (навчальний курс для дітей 6-8 років на основі абетки), «Веселий словничок» (словник в малюнках тематично-ситуативного характеру);

До навчального курсу «**Чап-чалап**» додано 10 уроків:

- ✓ Урок 11. «Домашні улюбленці»
- ✓ Урок 12. «Домашні тварини. Свійські тварини»
- ✓ Урок 13. «Домашня птиця»
- ✓ Урок 14. «Дикі тварини»
- ✓ Урок 15. «Цифри»

- ✓ Урок 16. «Частини тіла»
- ✓ Урок 17. «Кольори»
- ✓ Урок 18. «Фрукти»
- ✓ Урок 19. «Овочі»
- ✓ Урок 20. «Готуємо їжу»

До навчального курсу «**Чап-чалап 2**» додано 2 комплексні уроки:

- ✓ Урок «Одяг»
- ✓ Урок «Здоров'я»

До навчального курсу «**Мої друзі**» додано 6 уроків:

- ✓ Урок 1. «Знайомство»
- ✓ Урок 2. «Буква А»
- ✓ Урок 3. «Буква Б»
- ✓ Урок 4. «Буква В»
- ✓ Урок 5. «Буква Г»
- ✓ Урок 6. «Буква Г»

До навчального курсу «**Святкуємо разом**» додано 3 уроки:

- ✓ Свято Андрія (для дітей 2-4 років)
- ✓ Свято Андрія (для дітей 4-6 років)
- ✓ Свято Андрія (для дітей 6-8 років)

В підрубрику «**Слухай!**» додано:

- ✓ «Забави тістечок» Ігоря Калинця (читає Ігор Калинець)
- ✓ Вірші Марійки Підгірянки (читає Оксана П'ятковська)
- ✓ Вірші Наталі Забіли (читає Ірина Ключковська)

В підрубрику «**Бався!**» додано 3 гри:

- ✓ «Згадай слово!»
- ✓ «Цифри-непосиди»
- ✓ «Боса чапля»

В підрубрику «**Веселий словничок**» додано 5 елементів:

- ✓ «День народження»
- ✓ «Дитячий майданчик»
- ✓ «Ковзанка»
- ✓ «Парк»
- ✓ «Пісочниця»

В підрубрику «**Комікси**» додано 9 коміксів:

- ✓ «Скільки тобі років?»
- ✓ «Ти вже була на нашому майданчику?»
- ✓ «Ти принесла книги?»
- ✓ «Це твоя нова машинка?»
- ✓ «Ти вмієш кататися на велосипеді?»
- ✓ «О, як тобі личить зелений колір!»
- ✓ «Дивись! Повітряна куля!»
- ✓ «Ти вмієш грати у волейбол?»
- ✓ «Ти вмієш рахувати?»

В підрубрику «**Кіно**» додано офіційні трейлери 2 фільмів:

- ✓ «Гіркi жнива»
- ✓ «Кіборги»

В підрубрику «**Методичка**» додано 13 статей працівників МІОКу:

- ✓ Активні методи навчання граматики української мови як іноземної.

- ✓ Актуальні методи навчання української мови у літніх школах.
 - ✓ Аудіовізуальний метод у викладанні української мови як іноземної для дитячої аудиторії.
 - ✓ Екскурсії як форма навчання мови як іноземної.
 - ✓ Інтерактивний курс онлайн та посібник з української мови як іноземної «Крок-1»: ефективна взаємодія.
 - ✓ Інтерактивні курси у системі онлайн-навчання української мови як іноземної.
 - ✓ Інтерактивний навчальний курс української мови як іноземної онлайн: актуальність, методичні принципи, значення.
 - ✓ Інтернет-ресурси з української мови у системі навчально-методичного забезпечення українських освітніх закладів діаспори.
 - ✓ Лексичний мінімум з української мови як іноземної для дітей 4-6 років. На прикладі уроків тематичної групи «Їжа» ресурсу «Крок до України».
 - ✓ Методологічні основи інтегрованого навчання видів мовленнєвої діяльності у курсі української мови як іноземної.
 - ✓ Організація навчального процесу в українських суботніх та недільних школах за кордоном: проблеми та виклики.
 - ✓ Освітній портал «Крок до України» як навчально-методичний ресурс.
 - ✓ Особливості організації заняття з української мови як іноземної для дітей дошкільного віку.
- **Підручник «Крок 3».** Розпочато роботу над створенням підручника з української мови як іноземної «Крок-3». Розроблено концепцію, структуру підручника та окремих розділів, визначено типи вправ.
 - **Проект «Українським суботнім та недільним школам діаспори».** Метою проекту є допомога суботнім та недільним школам у сфері створення навчально-методичного забезпечення для їхнього ефективного функціонування та плекання української тотожності дітей світового українства. Зараз триває розробка (МІОК) та паралельна апробація (українські школи за кордоном) чотирьох навчальних курсів для дошкільця та початкової школи, а саме: – «Чап-чалап» (2-4 роки); – «Чап-чалап 2» (4-6 років); – «Мої друзі» (6-8 років); – «Святкуємо разом!» (2-4 роки, 4-6 років, 6-8 років). Навчальні курси «Чап-чалап» та «Чап-чалап 2», метою яких є розвиток зв'язного мовлення і комунікативних умінь, передбачають тематичне і ситуативне вивчення української мови з елементами гри. Метою навчального курсу «Мої друзі» є, окрім вищезазначеного, ще й ознайомлення з українською абеткою та вироблення графічних навичок письма літер української абетки. Мета навчального курсу «Святкуємо разом!» – ознайомлення дітей із святковим календарем українців та розвиток зв'язного мовлення й комунікативних умінь через тематичне і ситуативне вивчення української мови з елементами гри. Школи-учасники проекту: 1. Українська суботня школа «Веселка» в Нідерландах; 2. Українська закордонна школа ім. Лесі Українки в Неаполі (Італія); 3. Українська школа «Еллісів» в Осло (Норвегія); 4. Українська недільна школа ім. Павла Поповича Національного культурного центру України в Москві (РФ); 5. Українська школа святих Володимира та Ольги в м. Салерно (Італія); 6. Українська недільна школа при Українській громаді в Норвегії (Осло); 7. Українська школа ім. Т. Шевченка в Барселоні (Іспанія); 8. Школа Українознавства ім. Пречистої Діви Марії при Лондонському відділі СУБ; 9. Школа «Материнка» у Варшаві (Польща); 10. Нова українська школа м. Сідней (Австралія); 11. Рідна школа (Едмонтон, Канада); 12. Недільна школа при українському земляцтві «Водограй» (м. Сілламяе, Естонія); 13. Українська суботня школа «Калина» (м. Валга, Естонія).

2. Стандартизація української мови як іноземної:

- **Участь у робочій групі Міністерства освіти і науки України з розроблення Сертифікаційного іспиту з української мови як іноземної (рівні A1-C1).**
- **Участь у роботі Круглого столу «Сертифікація української мови як іноземної. Обговорення проекту «Стандартів».**

2 лютого в Національному університеті «Києво-Могилянська академія» відбувся круглий стіл на тему «Сертифікація української мови як іноземної. Обговорення проекту «Стандартів».

Круглий стіл став важливим етапом апробації проекту Стандарту, над яким працювала робоча група при Міністерстві освіти і науки України за участі Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків з діаспорою.

У круглому столі взяли участь представники університетів Львова та Києва, Ягеллонського університету у Кракові, Міністерства освіти і науки України, громадських організацій. МІОК представляв молодший науковий співробітник Богдан Сиванич.

Основна дискусія розгорталася довкола норм стандарту та пропозицій щодо їх вдосконалення. Важливе значення для усвідомлення слабких сторін проекту Стандарту мав виступ докторанта Ягеллонського університету Павла Левчука, який розглянув проблемні моменти документу в контексті Стандартів Польщі та інших слов'янських країн.

Також учасники круглого столу торкнулися важливості питання нових законопроектів про мову, які представила доктор філологічних наук, професор кафедри української мови Національного університету «Києво-Могилянська академія» Лариса Масенко.

На зустрічі були досягнені домовленості врахувати пропозиції круглого столу, виділити коло питань, які потребують детальнішого вивчення і продовжити роботу над вдосконаленням Стандарту.

МІОК готовий продовжувати роботу над Стандартом сертифікації української мови як іноземної, адже з нашого досвіду усвідомлюємо його важливість та необхідність для української мови в Україні та світі. Вважаємо цю дискусію великим кроком на шляху до створення і прийняття Стандарту, впровадження якого МІОК послідовно відстоює.

- **Участь у Нараді Кабінету Міністрів України щодо врегулювання питань, пов'язаних із запровадженням сертифікаційного іспиту з української мови як іноземної**

24 жовтня на запрошення Міністра освіти і науки України директор Інституту Ірина Ключковська взяла участь в роботі наради під головуванням Віце-прем'єр-міністра В'ячеслава Кириленка за участі Міністра освіти і науки України Лілії Гриневич, представників МЗС, Національної академії наук України, закладів вищої освіти і громадських організацій щодо врегулювання питань, пов'язаних із запровадженням сертифікаційного іспиту з української мови як іноземної.

Потреба в розробці та впровадженні міжнародного визнаного сертифікаційного іспиту з української мови як іноземної виникла через зростання кількості громадян, які хочуть підтверджувати своє знання української мови (закордонні українці, люди, яким треба підтвердження знань української мови як іноземної для професійної діяльності за кордоном, іноземці, біженці, мігранти). Важливим етапом запровадження сертифікаційного іспиту є затвердження стандарту, який відповідатиме нормативним документам CEFR (Common European Framework of Reference Спільна Європейська Система Баз Даних), рекомендованих резолюцією Ради ЄС (листопад 2001 року).

«Закордонним українцям, тим іноземцям, хто хоче набути громадянство України, іноземним студентам необхідно офіційно підтверджувати знання української мови, тому маємо вирішити організаційні питання із запровадженням сертифікаційного іспиту якомога швидше», - наголосив В'ячеслав Кириленко.

За результатами наради Віце-прем'єр-міністр доручив створити робочу групу за участі провідних мовознавців і практикуючих викладачів, яка до кінця року узагальнить усі існуючі підходи та напрацює єдиний стандарт для складання сертифікаційного іспиту з української мови як іноземної.

3. Семінари. Організовано та проведено:

- **Підсумковий скайп-семінар із вчителями української суботньої школи «Веселка» в Нідерландах**

23 червня у рамках проекту «Українським суботнім та недільним школам діаспори» відбувся підсумковий скайп-семінар із вчителями української суботньої школи «Веселка» в Нідерландах.

Під час семінару вчителі школи Олександра Фарима та Олександра Хохла розповіли про результати апробації навчально-методичного забезпечення, розробленого працівниками МІОКу, зокрема поділилися враженнями від роботи з навчальними курсами «Чап-чалап», «Мої друзі», «Святкуємо разом!» та запропонували цікаві ідеї для подальшої співпраці.

Результатом семінару стало обговорення можливості підписання Меморандуму про співпрацю між МІОКом та Українською суботньою школою «Веселка».

- **Навчальний семінар з української мови (як іноземної) для представників з Аргентини та Іспанії**

14 серпня в МІОКу відбувся черговий навчальний семінар для представників з Аргентини (Буенос-Айрес) та Іспанії (Понтеведра), які приїхали до Львова на Міжнародний Фестиваль Українського Танцю та Культури відповідно до підписаного у 2015 році договору про співпрацю в галузі освітніх, наукових та культурно-творчих взаємозв'язків між Міжнародним інститутом освіти, культури та зв'язків з діаспорою та Українським культурним товариством «Просвіта» (Аргентинська Республіка). Під час семінару науковцями відділу україністики Інституту було презентовано різноманітні ресурси для вивчення української мови (як іноземної), створених у рамках освітнього проекту МІОКу «Крок до України». Учасникам семінару, які відвідують українську школу при товаристві «Просвіта» в Аргентині, були надані практичні рекомендації з вивчення української мови відповідно до рівнів сформованої мовної та мовленнєвої компетентності.

Особливу зацікавленість серед тих, хто віддає перевагу самостійному вивченню української мови у режимі он-лайн, викликав освітній портал «Крок до України», який містить розроблені матеріали для вчителів, студентів і для дітей: ідеї для проведення уроків, матеріали для читання і слухання, інтерактивні курси, ігри та багато іншого, що дозволяє вивчати українську мову.

Також було представлено літню школу україністики «Крок до України» – чудову можливість для студентів зануритися у мовне середовище у мальовничому Львові. Студенти були ознайомлені з двотижневою та тритижневою програмою, кожна з яких передбачає як інтенсивний курс української мови, так і культурно-освітню програму (екскурсії, тренінги з народознавства, перегляд українських фільмів, відвідування театрів та музеїв, виїзні мандрівки та інші цікаві заходи). Як зазначив Голова управи «Просвіти» з Аргентини Юрій Данилишин: «Для мене є дуже важливим, щоб це нове покоління українців, народжених вже в Аргентині, вивчали сучасну живу українську мову, а не ту, якою розмовляли ще їхні діди та прадіди, які виїхали в Аргентину ще 120 років тому. А це стане можливим тільки за тих

умов, коли наші студенти будуть занурені безпосередньо в українськомовне середовище та вивчатимуть українську мову через пізнання української культури, історії, побуту тощо».

У семінарі взяла участь заступник голови Товариства «Просвіта» Львівської політехніки Надія Любомудрова. Від імені просвітян Університету пані Надія подарувала книги видавництва «Апріорі» для бібліотеки «Просвіти» у Буенос-Айресі, яка зараз створюється.

На завершення навчального семінару представники з Аргентини презентували МІОКу подарунки від свого Українського культурного товариства «Просвіта» та висловили щире подяку за проведений семінар колективу українців та директору МІОКу Ірині Ключковській.

- **Навчально-методичний семінар «Українська мова в світі. Навчаємо по-новому»**

29 вересня відбувся навчально-методичний семінар «Українська мова в світі. Навчаємо по-новому» за участі голови СКВОР при СКУ Оксани Винницької та працівників МІОКу.

Метою зустрічі було обговорення ключових питань щодо організації влітку 2018 року Світового форуму вчителів українських суботніх та недільних шкіл діаспори, обумовленого актуальністю підтримки та розвитку українського шкільництва за кордоном.

Оксана Винницька була запрошена як найбільш авторитетний експерт з питань української освіти за кордоном, як радник Міністра освіти і науки України, яка компетентна в процесах реформування української освітньої системи та глибоко обізнана з усіма потребами та проблемами українського шкільництва за кордоном.

Учасники семінару погодили низку важливих питань, зокрема щодо можливості СКВОР виступити співорганізатором Форуму. Пані Винницька підтримала ініціативу МІОКу та всі ідеї щодо проведення Форуму, відповіла на багато запитань, дала корисні поради. Було обговорено формат, місце проведення заходів, очікувані результати спільної роботи учасників Форуму, попередні варіанти організації майстер-класів, розглянуто можливість запрошення фахівців з-за кордону, які успішно навчають української мови як іноземної по-новому.

Варто зазначити, що професійність у проведенні масштабних заходів міжнародного рівня – зі сторони МІОКу, та багаторічний досвід із глибоким розумінням проблем і потреб українського шкільництва за кордоном – зі сторони авторитетної Оксани Винницької, це добрий початок справи і немає сумнівів, що Перший світовий форум українознавчих суботніх та недільних шкіл діаспори стане початком якісних змін в українській освіті за кордоном.

- **Методичний семінар з викладання української мови як іноземної (УМІ) за участі Єгора Дзьобика (Білорусія)**

Традиційно День української писемності та мови в МІОКу відзначався проведенням Міжнародної науково-практичної конференції «Українська мова у світі». Цього року ми відійшли від цієї традиції у зв'язку з тим, що заплановану конференцію буде проведено у другій половині серпня 2018 року в рамках Першого світового форуму українознавчих суботніх та недільних шкіл. Але, незважаючи на це, МІОК не міг не організувати низку заходів, приурочених відзначенню Дня української писемності та мови.

Одним із таких наймасштабніших заходів став ініційований МІОКом та товариством «Українсько-Грецька Думка» Міжнародний флешмоб «Фото з улюбленим словом українською», до якого долучилися учасники не тільки з України, а й із різних куточків світу. І це не дивно, адже мільйони українців розуміють, наскільки важливою є підтримка, зміцнення та розвиток української мови, зростання її престижу та популяризація її у світі. Цей флешмоб став свідченням того, що українська мова возвеличує Україну та служить єднанням між минулими та майбутніми поколіннями українців з усього світу!

Ще одним важливим заходом для нашого Інституту став **Методичний семінар з викладання української мови як іноземної (УМІ)**, проведений українцями МІОКу з нагоди відзначання Дня української писемності та мови (6 листопада). Головним доповідачем виступив Єгор Дзьобик, співробітник Центру слов'янських мов, викладач безкоштовних курсів української мови у Мінську, організованих за сприяння посольства України в Білорусі.

У рамках семінару Єгор Дзьобик розповів не тільки про певні досягнення, а й про проблеми, які виникли перед викладачами курсів: наявність різнорівневих груп, слухачі яких належать ще й до різної вікової категорії; велика наповнюваність таких груп через неабиякий ажіотаж серед охочих вивчати українську мову в Мінську; недостатня кількість навчально-методичних ресурсів, які б допомогли викладачам у підготовці до занять, а також відсутність якісних підручників, які б більше підходили білорусам для вивчення української мови не тільки як іноземної, а й мови, яка є спорідненою з їхньою рідною мовою.

Україністи МІОКу мали змогу обмінятися досвідом з білоруським викладачем-практиком щодо викладання УМІ для груп студентів, які мають різні рівні володіння українською мовою, презентувати освітній портал «Крок до України», а також анонсувати низку подій, які заплановано провести у 2018 році: форум, конференцію, методичні семінари, а також традиційну Міжнародну літню школу україністики.

Семінар як етап реалізації проекту «Крок до України» ще раз засвідчив великий взаємний інтерес учасників і необхідність відкритого діалогу між представниками українських громад за кордоном і науковцями з України для спільної реалізації освітніх програм.

- **Міжнародна літня школа української мови і культури «Крок до України»**

З 2 по 23 липня МІОК організував і провів Х Міжнародну літню школу української мови і культури «Крок до України».

У роботі літньої школи взяли участь 9 студентів із 5 країн: Чехії, Російської Федерації, США, Канади, Великої Британії. Учасники школи мали змогу навчатися української мови у групах на трьох мовних рівнях – початковому, середньому та високому.

Заняття з української мови проводили молодші наукові співробітники МІОКу Олена Медведєва, Наталія Мартинишин та провідний фахівець Олена Мицько. Загальну координацію роботи проекту здійснював молодший науковий співробітник МІОКу Богдан Сиванич. Студенти вивчали актуальні комунікативні теми, граматику, лексику, фонетику, культуру української мови, а також елементи країнознавства, багато уваги приділялося спілкуванню та подоланню мовного бар'єру.

Серед слухачів Літньої школи була проведена профорієнтаційна робота: було надано повну інформацію про Львівську політехніку та її спеціальності, її витоки, історію, видатних постатей, сучасний стан, досягнення наукові й освітні. Ознайомилися з архітектурою Актової зали. Отримані знання про Університет сприятимуть поширенню інформації про Львівську політехніку у студентських, наукових, бізнесових середовищах учасників Літньої школи.

Також учасники школи мали змогу відвідувати додаткові країнознавчі заняття та майстер-класи з української культури: ознайомчу екскурсію Львовом, майстер-класи з розписування традиційних львівських пряників – юрашків та приготування страв української кухні, відвідали Музей народної архітектури та побуту ім.Климентія Шептицького, музейно-культурний комплекс «Львіварня» та Львівський літературно-меморіальний музей Івана Франка, прослухали лекції про сучасну українську моду та познайомилися з сучасним українським мистецтвом у Музеї модерної скульптури Михайла Дзиндри, переглянули сучасне українське кіно та побували на традиційних українських вечорницях.

Задля кращого знайомства з сучасною Україною було організовано три навчальні екскурсії за межі Львова, де учасники літньої школи знайомилися з культурою, традиціями та ремеслами різних регіонів України.

На закритті школи студенти презентували результати своїх проєктів, над якими вони працювали протягом третього тижня навчання в літній школі. Основною вимогою до проєктів було дослідження одного із сучасних явищ Львова з максимальним зануренням у мовне середовище. Серед тем, які викликали в учасників школи зацікавлення, були львівська гастрономічна культура, образ Львова у піснях, місця для побачень у Львові. Студенти підготували змістовні і цікаві презентації, у яких виявили не лише добрі знання української мови та Львова, але й фантазію, творчий підхід.

Робота літньої школи української мови і культури «Крок до України» була широко висвітлена у засобах масової інформації – репортажі про школу вийшли на телебаченні, у пресі та інтернет-виданнях. Проведення X Міжнародної школи «Крок до України» створює привабливий імідж Національного університету «Львівська політехніка» як установи, яка на високому рівні забезпечує поширення української мови та культури у світі.

4. Міжнародні Конференції:

- **Міжнародна науково-практична конференція «Мова як фактор збереження національної ідентичності: білорусько-український контекст» у Мінську (Білорусь)**

На запрошення Посольства України у Республіці Білорусь працівники МІОКу, Ірина Ключковська, директор Інституту та Олена Мицько, провідний фахівець, взяли участь у Міжнародній науково-практичній конференції «Мова як фактор збереження національної ідентичності: білорусько-український контекст» (**25 травня**, Мінськ). Організаторами заходу виступили Посольство України у Республіці Білорусь, Державна наукова установа «Центр дослідження білоруської культури, мови і літератури» НАН Білорусі, Білоруський держаний університет, Національна бібліотека Білорусі.

Провідні білоруські мовознавці, історики, політики, громадські діячі та науковці з України (Ключковська Ірина, Мицько Олена та Громик Юрій, декан Інституту філології та журналістики Східноєвропейського університету) обговорили надважливі для кожної держави мовні питання. Особливо це важливо для Республіки Білорусь, мова якої увійшла до списку зникаючих мов ЮНЕСКО.

Висвітлюючи внутрішній та зовнішній вимір мовного питання працівники МІОКу зосередили увагу учасників конференції на проблематиці української мови як іноземної та механізмах її поширення, нормативно-правового забезпечення та поділилися результатами власних напрацювань, що викликало безумовний інтерес науковців та педагогів.

Друга частина візиту була присвячена зустрічам з представниками українських громадських організацій Білорусі, а саме з товариствами «Січ», «Заповіт», «Ватра» та Фольклорно-етнографічного об'єднання Брестського обласного державного центру молодіжної творчості. У Білорусі, де проживає майже 150 тисяч українців, 25 тисяч з яких живе у столиці, немає жодної української школи і українці загалом зазнають тотальної асиміляції. В зв'язку з тим, що робота з громадами Східної діаспори є пріоритетною у діяльності МІОКу, зустріч з українцями Білорусі була важливою для обох сторін. Наш візит і зустріч з українцями було розцінено як знак уваги Української держави до національної меншини, а наші навчально-методичні матеріали, які Інститут надсилатиме, слугуватимуть підтримкою громад для збереження їхньої національної ідентичності.

- **Збірник матеріалів IV Міжнародної науково-практичної конференції «Українська мова у світі»**

5 лютого вийшов із друку збірник матеріалів IV Міжнародної науково-практичної конференції «Українська мова у світі». До збірника увійшли наукові доповіді та виступи учасників IV Міжнародної науково-практичної конференції «Українська мова у світі», яка відбулася 9-10 листопада 2016 р. Об'єктом наукового обговорення стали питання методики викладання української мови як іноземної, організації навчального процесу в українознавчих осередках у світі, використання новітніх технологій у навчальному процесі. Збірник призначений для широкого кола науковців, студентів, аспірантів, викладачів української мови як іноземної.

5. Зустрічі:

- **Відбулася зустріч із представниками української закордонної школи імені Лесі Українки**

10 серпня відбулася зустріч українців МІОКу із представниками Української закордонної школи імені Лесі Українки в Неаполі. До Інституту завітали Ольга Кобринович – директор та вчитель підготовчої групи та Оксана Гапало – заступник директора з навчальної роботи.

Під час зустрічі гості розповіли про особливості організації навчального процесу в суботній школі, яка, до слова, функціонує вже понад 13 років. Важливим було обговорення апробації навчальних матеріалів для дітей, створених працівниками МІОКу та розроблених у рамках проекту «Українським суботнім та недільним школам діаспори».

Варто зазначити, що це не перше знайомство із вчителями Української закордонної школи імені Лесі Українки. Співпрацюючи з педагогами цієї школи Італії українці МІОКу провели освітній інтернет-семінар, продовженням якого будуть онлайн-зустрічі восени. Гості були вдячні за співпрацю та збереження української мови та культури за межами України.

Додаток № 1.

II. Проект «Назустріч новій хвилі»

Значним сегментом у сфері реалізації даного проекту є здійснення наукових досліджень, проведення міжнародних науково-практичних конференцій, семінарів, круглих столів з питань міграційних процесів, їх причин та наслідків із залученням фахівців з різних сфер діяльності.

За звітний період у рамках проекту «Назустріч новій хвилі» МІОК працював за такими напрямками:

1. Соціологічні дослідження:

З кінця 2016 по середину 2017 р. було проведено соціологічне дослідження «Міграційні настрої студентів в умовах візової лібералізації» на базі двох університетів:

- 1) **у жовтні-листопаді 2016 р.** було проведено анкетування 401 студента IV-V курсів Національного університету «Львівська політехніка»;
- 2) **у квітні 2017 р.** було проведено анкетування 400 студентів IV-V курсів Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут ім. Ігоря Сікорського»;
- 3) за результатами дослідження міграційних настроїв студентів було створено інфографіку;

4) за результатами дослідження було написано звіт «Міграційні настрої студентів в умовах візової лібералізації» із повним висвітленням даних про міграційні орієнтири студентів Львівської та Київської політехнік.

Додаток № 2.

2. Комітетські слухання:

• МІОК на Комітетських слуханнях з питань міграції

17 травня директор МІОКу Ірина Ключковська та старший науковий співробітник Оксана П'ятковська взяли участь у комітетських слуханнях на тему: «Україна в міграційних процесах до ЄС: втрати та здобутки», в день коли було підписано безвізовий режим з Європейським Союзом, у Європейському парламенті. Слухання організовані Комітетом з питань європейської інтеграції Верховної Ради України.

У заході взяли участь Перший заступник Голови Верховної Ради України Ірина Геращенко, заступник Міністра закордонних справ України з питань європейської інтеграції Олена Зеркаль, Перший заступник Голови Державної міграційної служби Діна Пімахова, а також представники Міністерства соціальної політики, Міністерства освіти і науки та Міністерства юстиції України, інші представники центральних органів законодавчої та виконавчої влади, громадських організацій, наукових установ та вищих навчальних закладів України.

Ірина Геращенко під час свого виступу наголосила на важливості обговорення зазначеного питання, а також зазначила, що тема міграційної політики стає дедалі актуальнішою в контексті отримання Україною безвізового режиму.

Олена Сотник підкреслила, що кількість українських емігрантів постійно збільшується. Візова лібералізація збільшить можливість українців подорожувати, отримувати і ділитися досвідом із закордонними партнерами, а також зменшить витрати, необхідні для відвідання країн ЄС, зокрема на виготовлення віз. Але поряд з перевагами є і втрати для України, зокрема збільшення відтоку працездатних українців до країн-членів ЄС.

Олена Зеркаль зауважила, що «безвіз – це розуміння того, що таке Європейський Союз та європейські країни для школярів та студентів. У зв'язку з значною кількістю молоді, яка їде отримувати освіту за кордоном, ми втрачаємо наше майбутнє». У зв'язку з цим заступниця Міністра наголосила на важливості розробок програм повернення студентської молоді після завершення навчання з-за кордону.

Варто зазначити, що загалом питання відтоку інтелектуальної молоді за кордон було визначено усіма доповідачами як найбільш актуальна проблема у сфері міграції між Україною та ЄС. У цьому контексті виступ Ірини Ключковської та Оксани П'ятковської на тему «Міграція кваліфікованих фахівців з України до ЄС: потенційні ризики чи можливості для розвитку?» викликала великий інтерес серед усіх учасників слухань. Насамперед Ірина Ключковська наголосила, що «вплив кваліфікованої молоді за кордон є вагомим фактором загрози національній безпеці України». У ході виступу було представлено результати дослідження, проведеного МІОКом вкінці 2016 початку 2017 рр., метою якого було виявлення міграційних настроїв студентської молоді в умовах візової лібералізації. Зокрема, було окреслено основні міграційні чинники, рівень заробітної плати, який міг би удвічі скоротити обсяги міграції кваліфікованої молоді за кордон, а також репрезентовано рівень поінформованості студентської молоді про безвізовий режим загалом. Зважаючи на прогнозовані міграційні тренди в умовах візової лібералізації, з метою перетворення потенційних ризиків міграції кваліфікованих фахівців у можливості для розвитку держави, було подано низку рекомендацій у доповнення до запропонованого проекту рекомендацій комітетських слухань.

Серед експертів-науковців свої доповіді на слуханнях також озвучили Голова правління Інституту економічних досліджень та політичних консультацій Ігор Бураковський, головний науковий співробітник Національного інституту стратегічних досліджень Олена Малиновська, завідувач відділу міграційних досліджень Інституту демографії та соціальних досліджень НАН України Олексій Позняк. Громадський сектор був представлений Міжнародною організацією з міграції, Управлінням верховного комісара ООН у справах біженців в Україні, Світовим Конгресом Українців, організацією «Європа без бар'єрів».

3. Міжнародні конференції:

- **«Україна – ЄС: відносини у часи невизначеності та швидких змін»**

2 березня на Міжнародній конференції «Україна-ЄС: відносини у часи невизначеності та швидких змін» Оксана П'ятковська, старший науковий співробітник МІОКу, представила результати дослідження міграційних намірів студентської молоді в умовах візової лібералізації, яке було проведено МІОКом у листопаді 2016 р.

Виступаючи на панельній дискусії «Україна – ЄС: проблеми міграції», Оксана П'ятковська виокремила основні виклики, що можуть бути зумовлені запровадженням безвізового режиму в умовах недостатньої поінформованості населення про специфіку візової лібералізації, а також представила думку студентів щодо того, які основні наслідки може мати візова лібералізація. У доповіді дослідниця також торкнулася основних чинників міграції та готовності молоді до неофіційного працевлаштування за кордоном. У ході подальшої дискусії учасники обговорювали зокрема питання студентської мобільності та проблеми повернення в Україну осіб, які отримали освіту за кордоном.

Від МІОКу участь у конференції також взяв молодший науковий співробітник Юрій Марусик.

Для довідки. Міжнародна конференція «Україна-ЄС: відносини у часи невизначеності та швидких змін» була організована у Львові Інститутом економічних досліджень та політичних консультацій та «Європейською правдою» в межах проекту «Просування реформ в регіони», що фінансується Європейським Союзом. Серед учасників цього заходу були високопосадовці, провідні експерти, науковці, представники громадськості, бізнесу та медіа-простору. Загалом у рамках конференції відбулося 4 панельні дискусії, де, окрім проблем міграції, було також обговорено такі питання: подальше функціонування ЄС після Brexit на тлі внутрішньополітичних протиріч, розробка підходів та форм євроінтеграції України, розвиток торгівельної співпраці та реалізації Угоди про Асоціацію між Україною та ЄС, роль українських ЗМІ у формуванні суспільної думки щодо євроінтеграції.

- **Конференція «Актуальні проблеми міжнародних відносин та зовнішньої політики»**

23 березня у Львівській політехніці відбулася Всеукраїнська конференція «Актуальні проблеми міжнародних відносин та зовнішньої політики», співорганізатором якої виступив МІОК. Ініціатором заходу був Інститут гуманітарних і соціальних наук Львівської політехніки.

Від МІОКу в Конференції взяли участь директор Ірина Ключковська, молодший науковий співробітник Юрій Марусик та старший науковий співробітник Оксана П'ятковська.

У вітальному слові до учасників заходу Ірина Ключковська наголосила на важливості проведення наукових заходів за участі студентства, які є добрим майданчиком для обміну думками та напрацювань конструктивних пропозицій для органів виконавчої влади, зокрема для МЗС. «В сучасних умовах гібридної війни, – зазначила Ірина Ключковська, – ми повинні навчитися давати нові відповіді на виклики, які ставить перед нами глобалізований світ, в

якому інформаційна компонента набуває пріоритетного значення. На міжнародній арені в контексті пошуку інструментарію для формування позитивного іміджу нашої держави, публічна дипломатія чим раз, то більше займає важливе місце у стратегічних комунікаціях і є дієвим інструментом «м'якої сили». Це стосується в першу чергу активного залучення потенціалу світового українства, важливого сегменту українського соціуму за межами наших кордонів».

Виступаючи під час пленарного засідання, Юрій Марусик представив своє бачення спорудження стін як елементу внутрішньої та зовнішньої політики багатьох країн, а також як засобу регулювання міграційних процесів, що активно відбуваються у сучасному світі та формують порядок денний міжнародних відносин. Проаналізувавши приклади наявних стін та їх ефективність щодо зупинення міграційних потоків, науковець зазначив, що вони сприяють лише локальному скороченню, але не повній ліквідації небажаної міграції, сприяють зростанню міграційних потоків у менш захищених напрямках, а також зростанню смертності серед мігрантів, перекриваючи найбільш безпечні маршрути. Підсумовуючи, Юрій Марусик наголосив, що «стіни повністю не вирішують проблему небажаної міграції, але вони обмежують її локально, символізують роботу політиків для її обмеження, відповідають зростаючому попиту на антиімміграційну риторику, страхують від ще менш гуманних методів захисту кордонів, втілюють і символізують політику країн щодо своїх сусідів».

Серед учасників Конференції були не лише аналітики, викладачі, науковці та студенти, але й також представники органів місцевого самоврядування, представництва МЗС у західному регіоні, громадських організацій та фондів.

4. Семінари:

- **Міжнародний семінар «Соціальний діалог і трудова міграція в Європейському Союзі та Україні в контексті Християнської Соціальної Доктрини»**

3 травня Оксана П'ятковська, старший науковий співробітник МІОКу взяла участь у міжнародному семінарі «Соціальний діалог і трудова міграція в Європейському Союзі та Україні в контексті Християнської Соціальної Доктрини», який був організований Всеукраїнським об'єднанням солідарності трудівників ВОСТ «ВОЛЯ» спільно з Movimento Cristiano Lavoratori (MCL) та Europäische Zentrum für Arbeitnehmerfragen (EZA).

У своїй доповіді «Українська міграція до Італії: втрати та здобутки» Оксана П'ятковська описала особливості української трудової міграції в Італії, представила порівняльний аналіз експертних даних, соціологічних досліджень, зокрема проведених МІОКом, та офіційних статистичних даних Національного інституту статистики Італії щодо міграційних трендів, і окреслила зміни в міграційному коридорі між Україною та Італією. Описуючи наслідки української міграції до Італії, дослідниця намагалася зацентрувати увагу на позитивних ефектах та досягненнях трудових мігрантів, які сьогодні формують нову потужну діаспорну мережу, увійшовши до складу Світового Конгресу Українців.

У ході дискусії в учасників семінару виникли запитання щодо проблем соціального захисту українців в Італії, зокрема пенсійного забезпечення, а також питання, пов'язані з візовою лібералізацією та її можливим впливом на міграційну активність українців.

- **Методологічний семінар Відділу соціальної антропології на тему: «Тимчасові міграції у Євро-Азійському транснаціональному просторі: український контекст»**

30 травня працівники МІОКу Оксана П'ятковська, старший науковий співробітник та Юрій Марусик, молодший науковий співробітник взяли участь у Методологічному семінарі Відділу соціальної антропології на тему: «Тимчасові міграції у Євро-Азійському транснаціональному просторі: український контекст».

Співробітники Відділу соціальної антропології, учасники української команди міжнародного проекту «Транснаціональна міграція в перехідний період: трансформативні характеристики тимчасової мобільності людей» (EURA-NET, 2014-2017, координатор проф. Пірко Пітканен, Університет Тампере, Фінляндія) презентували результати проекту і поділилися власними методологічними та теоретичними здобутками у його українському дослідницькому полі.

Програма презентацій:

Ігор Марков. «Сучасні транснаціональні міграції між Азією та Європою: концепція, методологія та результати міжнародного дослідницького проекту EURA-NET».

Транснаціональні міграції належать до найбільших викликів неоліберальної цивілізації. Вони невпинно руйнують звичні уявлення про спільноти, держави і культури, пропонуючи нові соціальні уклади, принципи формування ідентичностей та кордонів. Національна рамка вивчення сучасних міграцій і притаманні їй категорії соціального аналізу не пояснюють нових феноменів. Тому науковці об'єднуються у міжнародні дослідницькі спільноти, однією з яких став проект EURA-NET. У доповіді представлені результати теоретичних та емпіричних досліджень зовнішніх міграцій, проведених в рамках проекту в 11 країнах Європи та Азії.

Петро Чорний. «Правові та організаційно-логістичні аспекти міграцій, пов'язаних з Україною».

У доповіді йшлося про правові та логістичні аспекти транснаціональних міграцій в/до/через Україну, які стосуються налагодження каналів нелегальної міграції та міграційних потоків, роботи прикордонної та міграційної служб України, правової допомоги біженцям та шукачам притулку

Оксана Годованська. «Концепція діаспори Вільяма Сафрана на прикладі в'єтнамської спільноти Одеси».

У доповіді розглянуто основні тези концепції діаспори Вільяма Сафрана, який переосмислив положення етнічної політики, націоналізму, діаспори, співвідношення політики, мови та релігії, – в контексті формування в'єтнамської спільноти.

Данило Судин. «Поняття дому в нормативах мігрантів як основа для розробки індикатора ідентичності і прив'язаності до місця (place attachment)».

У доповіді запропоновано декілька відмінних трактувань поняття «дім» (як його розуміють та відчувають мігранти) на основі інтерв'ю мігрантів, зібраних в рамках проекту. Класифікація цих трактувань дозволяє вибудувати їх в ієрархію за критерієм прив'язаності до місця, що дозволяє перевести їх в шкалу вимірювання прив'язаності до місця, а відтак – рівня прояву національної / локальної ідентичностей.

Ганна Заремба-Косович. «Динаміка владних відносин між інтерв'юером та респондентом у дослідницькому проекті EURA-NET».

У доповіді йшлося про питання стосунків дослідниці та досліджуваного індивіда — як владних динамічних відносин, які формуються під впливом гендеру, культурних, мовних особливостей.

- **Методологічний семінар на тему: «Молодіжна міграція до Німеччини: мотивації мобільності молодих європейців»**

28 вересня Оксана П'ятковська, Юрій Марусик взяли участь у Методологічному семінарі Відділу соціальної антропології Інституту народознавства НАН України на тему: «Молодіжна міграція до Німеччини: мотивації мобільності молодих європейців» («Youth mobility to Germany: Motivations of young Europeans on the move»), за участі д-ра Керстін Шмідт, дослідниці Сектору транснаціоналізму, розвитку та міграції факультету

соціології Білефельдського університету (Німеччина), на якому вона презентувала результати міжнародного дослідницького проекту «*YMOBILITY – Youth Mobility: Maximising Opportunities for Individuals, Labour Markets and Regions in Europe*» («Мобільність молоді: максимізуючи можливості осіб, ринків праці та регіонів у Європі»).

Д-р К. Шмідт проаналізувала різноманітні мотивації та моделі молодіжної міграції з країн ЄС до Німеччини. Результати дослідження обговорювали в широкому контексті економічного, соціального та політичного розвитку, зокрема: впливів економічної і фінансової кризи на ринок праці в Південній Європі, у контексті важливості досвіду навчання і праці за кордоном для майбутніх життєвих шансів, а також права на вільне пересування і не-дискримінацію для громадян країн ЄС, що недавно стало актуальним для вихідців з Болгарії й Румунії.

Роздуми міжнародних студентів, висококваліфікованих і низькокваліфікованих мігрантів з Італії, Латвії, Румунії, Словаччини та Іспанії про їхні міграційні рішення вказують, що молоді громадяни країн ЄС обирають різні міграційні канали для в'їзду в Німеччину, передусім трудові рекрутингові агенції і персональні контакти. Важливу роль у процесі прийняття рішення на користь міграції відіграють попередні міграційні досвіди. Крім того, емпіричні матеріали показують, за якими характеристиками молоді європейські мігранти в Німеччині вирізняють себе з середовища своїх соціальних контактів – членів родини, друзів, колишніх колег, які залишилися вдома.

- **Збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції «Міграція між Україною та ЄС: виклики безвізового режиму»**

13 березня вийшов з друку збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції «Міграція між Україною та ЄС: виклики безвізового режиму». До збірника увійшли доповіді, виступи, статті та тези учасників Міжнародної науково-практичної конференції «Міграція між Україною та ЄС: виклики безвізового режиму», яка відбулася 15 грудня 2016 р. у Національному університеті «Львівська політехніка». Розглянуто проблеми міжнародної міграції в Європі, проаналізовано сучасний стан та перспективи міграційних потоків між Україною та ЄС в умовах візової лібералізації, виокремлено потенційні міграційні виклики та основні підходи в міграційних політиках в умовах європейської міграційної кризи та євроінтеграції України.

5. Тренінги:

- **Erasmus+ «Migration – Challenge for the world»**

З 25 по 30 листопада працівники МІОКу Юрій Марусик та Вікторія Гойсан брали участь у тренінгу Erasmus+ «Migration – Challenge for the world», який відбувся в Ольденбурзі (Німеччина). Учасниками тренінгу були представники з Азербайджану, Вірменії, Грузії, Італії, Німеччини, Польщі, Туреччини та України.

Головною метою цього проекту є досягнення позитивних змін і підтримка втілення Європейської політичної програми для зростання, побудови миру, інтеграції і соціального включення через неформальну освіту. Суть проекту полягає у налагодженні соціальних зв'язків для підвищення усвідомленості про міграцію та важливості процесу інтеграції для сучасного суспільства, побудованого на філософії програми Erasmus+ : спираючись на минулий досвід, дивимось в майбутнє.

Під час тренінгу представники кожної країни презентували організації, до діяльності яких вони залучені у своїх державах. Команда МІОКу у складі молодшого наукового співробітника Юрія Марусика та фахівця-соціолога Вікторії Гойсан представила діяльність Інституту.

На проєкті було презентовано програму Erasmus+, а організація «Flüchtlingsrat Niedersachsen» провела для учасників тренінгу презентацію про міграційну ситуацію в Німеччині та цілому світі. У ході проєкту учасники відвідали музей міграції у м. Бремергафен, в якому показана історія еміграції та імміграції до Німеччини.

Також відбувся візит учасників до компанії «Eurodesk», чие регіональне представництво знаходиться в Ольденбурзі. Ця інформаційна мережа безкоштовно надає молодим людям різноформатну інформацію про шляхи і можливості виїзду за кордон та консультує фахівців, які працюють з молоддю, про національні та європейські програми у цій сфері.

Під час тренінгу також було організовано зустріч із Йоргом Коволіком, одним із керівників «Jugendkulturarbeit», який розповів про проєкт «Migration und Theater». Кожного року ця організація за допомогою створення спільних театральних вистав сприяє участі у міжкультурному діалозі від 75 до 90 дітей та підлітків з числа соціально незахищених сімей та іммігрантів.

На завершення тренінгу учасники з кожної країни презентували свої дослідження, які стосувалися міграційної історії, демографічної картини, міграційної політики, інтеграції та реінтеграції мігрантів у своїх країнах. Українська команда висвітлила міграційну ситуацію в Україні та ознайомила публіку з результатами дослідження міграційних настроїв студентів в умовах візової лібералізації, яке провів МІОК у Національному університеті «Львівська політехніка». Після усіх виступів та дискусій учасники поділилися своїми відгуками про проєкт та дізналися про наступний етап тренінгу, який відбудеться у Грузії у 2018 р.

Участь у проєкті дала можливість не лише представити для міжнародної спільноти учасників здобутки МІОКу у галузі наукових досліджень та проєктів, але й встановити корисні контакти з представниками організацій з багатьох країн світу, що сприятиме нашій майбутній співпраці.

6. Аналітичні дайджести:

Науковці Інституту Оксана П'ятковська, Юрій Марусик та Вікторія Гойсан протягом року підготували аналітичні дайджести які містять короткий огляд аналітичний записок, експертних оцінок, оприлюднених у ЗМІ, наукових публікацій та інших інформаційних джерел щодо проблем міграції, зокрема:

- 1) Як може змінитися міграційна політика США за президентства Дональда Трампа? (Оксана П'ятковська).
- 2) За крок до «безвізу», що далі? (Юрій Марусик).
- 3) Безвізовий режим :чи готові українці до поїздок в ЄС? (Вікторія Гойсан).
- 4) Чи впливає «безвіз» на український ринок праці? (Оксана П'ятковська).

7. Конференції у партнерстві:

- **Діаспора в об'єктиві юних дослідників МАН**

11 травня в приміщенні МІОКу учні-члени Малої академії наук (МАН) з різних областей України представили свої роботи, що стосувалися діаспорної та міграційної тематики.

Відбулось секційне засідання Міжнародної учнівської науково-практичної конференції МАН «Україна очима молодих», у якій взяли участь учні з Криворізької, Волинської, Полтавської, Кіровоградської, Рівненської, Львівської, Сумської та Черкаської областей. Вперше в МІОКу учні представили свої роботи в рамках тематики «Українська діаспора: причини, наслідки, виклики. Міграційні процеси 90-х років ХХ ст.». МІОК присвятив цю подію 50-літтю Світового Конгресу Українців та представив фільм про цю організацію.

Відкрила засідання Любомира Григорівна Шевчук, методист КЗЛОП «Львівська обласна Мала академія наук учнівської молоді». З вітальним словом виступила директор МІОКУ Ірина Ключковська, яка наголосила на важливості залучення молоді до вивчення питань діаспори та сучасної міграції, адже саме молоде покоління може принести в науку новий погляд на актуальні проблеми у сфері діаспор та міграції. Цього року ми стали свідками того, як школярі з різних областей вперше цілеспрямовано почали досліджувати такі питання.

Діти з різних куточків України на прикладі свого регіону показали актуальні та часто недостатньо досліджені сторони української історії та сучасності. Кожна робота – оригінальне дослідження, що проливає світло на питання, які зацікавили школярів. Учні приділили свою увагу як українській діаспорі та міграції, так і особливостям збереження своєї ідентичності представниками інших етносів. Дослідження були представлені на високому рівні, особливо працівники МІОКУ відзначили роботу і активність Коміренко Олександри, учениці 10 класу Єрківської ЗОШ І-ІІІ ст. ім. Героя України В.М. Чорновола.

Позитивне враження на школярів справив і один з роликів просвітницького проекту МІОКУ «Молодь про Світовий Конгрес Українців», який був презентований на конференції. Гості отримали особливі подарунки від МІОКУ – літературу, що може стати джерелом інформації та натхнення для подальших досліджень. А після засідання школярі отримали можливість познайомитись із Львівською політехнікою, оцінити її архітектуру та роботи митців школи видатного художника Яна Матейка.

Додаток № 3.

ІІ.І. Звіт про наукову діяльність

В інституті працює 7 наукових працівників, з яких 1 сумісник, 1 – доктор наук та 2 – кандидати наук. Працівники здійснювали наукову роботу в рамках наукового напрямку «Діаспора та міграційні процеси в українському та світовому вимірах: політологічний, економічний, освітній, культурологічний аспект» відповідно до таких зареєстрованих науково-дослідних тем: «Міжнародна міграція і діаспора: історико-культурні, соціально-економічні та політико-правові аспекти» та «Українська мова за кордоном: особливості функціонування, методика викладання».

За звітний рік наукові працівники інституту підготували та видали: 35 наукових праць, з яких 1 – участь у колективній монографії, 11 статей у фахових виданнях, 6 – у виданнях, що внесені до наукометричних баз даних, решта – публікації у виданнях, що не внесені до переліку фахових, а також матеріали конференцій.

Працівники інституту представили 36 доповідей на наукових заходах, у тому числі 27 – міжнародних, з яких 4 – за кордоном. Решта доповідей виголошено на всеукраїнських наукових заходах.

Протягом звітного періоду працівниками інституту було проведено 2 Міжнародні науково-практичні конференції «Міграція між Україною та ЄС: виклики безвізового режиму» (15 грудня 2016 р.) та «СКУ в 50 років і далі: Європейський контекст» (28 серпня 2017 р.). Крім цього, працівники інституту провели X Міжнародну літню школу україністики «Крок до України» (2-23 липня 2017 р.), взяли участь у роботі круглого столу, присвяченого стандартизації української мови як іноземної та у робочій групі Міністерства освіти і науки України з розроблення Сертифікаційного іспиту з української мови як іноземної (рівні А1-С1), Комітетських слухань Верховної Ради України «Україна в міграційних процесах до ЄС: втрати та здобутки» (17 травня 2017 р.), а також на спільному засіданні за участю Комітету з питань європейської інтеграції та Комітету у закордонних справах України Верховної ради України (30 серпня 2017 р.).

Протягом звітнього періоду 1 працівник виступив опонентом 1 докторської дисертації, 1 працівник є членом спеціалізованої вченої ради та членом редколегії 4 фахових видань, у тому числі вісника Української інженерно-педагогічної академії (м. Харків), який входить у міжнародну наукометричну базу Index Copernicus.

Протягом звітнього періоду працівники інститут працювали у складі робочої групи з підготовки проектної пропозиції до Програми Горизонт 2020 «An integrated approach to migration and development», а також протягом 25-30 листопада 2017 р. 2 працівники МІОКу взяли участь у тренінгу Erasmus+ «Migration – Challenge for the world», який відбувся в м. Ольденбурзі (Німеччина).

III. Проект «Відкриймо для України українську діаспору»

У межах цього проекту проводяться різні заходи, зокрема: діалоги, конкурси, круглі столи, виставки, творчі вечори, академії, зустрічі та презентації здобутків культурних діячів, науковців, педагогів, політиків, голів та учасників громадських організацій української зарубіжної спільноти, які досягли великих успіхів і визнання в країнах свого проживання.

За звітний період у рамках проекту «Відкриймо для України українську діаспору» МІОК працював за такими напрямками:

III.1. Співпраця зі СКУ:

2017 рік проходив під знаком 50-ліття Світового Конгресу Українців (СКУ). З цієї нагоди було сформовано Світову Комісію з відзначення 50-ліття СКУ, до складу якої увійшла Ірина Ключковська – єдиний представник від України.

Заходи з цієї події відбулися 27 – 29 серпня у Львівській політехніці, адже вона — чи не єдиний український університет, який упродовж багатьох років відкриває свої двері для різних акцій СКУ.

У співпраці зі СКУ організовано, створено та проведено ряд проектів, заходів, зустрічей:

- У березні місяці в ЛОДА було створено організаційний комітет з підготовки та проведення у Львові заходів із відзначення 50-річчя створення Світового Конгресу Українців до якого увійшли Юрій Бобало, ректор Львівської політехніки, Роман Корж, проректор та Ірина Ключковська, директор МІОКу. Протягом кількох місяців відбулися серії засідань оргкомітету під головуванням Олега Синютка, Голови ЛОДА (29.03, 12.06, 20.06, 17.08).

1. Проекти:

- **«Цитати про значення та діяльність СКВУ та СКУ»**

27 лютого з метою поширення знань про СКУ та популяризації цієї найавторитетнішої української діаспорної організації у різних середовищах України Міжнародний інститут освіти культури та зв'язків з діаспорою з нагоди 50-ліття Світового Конгресу Українців (СКУ) розпочав реалізацію проекту «Цитати про значення та діяльність СКВУ та СКУ. Кожного дня цитата», які поширювалися на сайті МІОКу та у соціальних мережах впродовж кількох місяців. Було зібрано понад 150 цитат політичних і громадських діячів, духовних лідерів України та світу з 27 країн.

- **«Молодь про Світовий Конгрес Українців»**

Для підготовки з відзначення 50-ліття СКУ було залучено студентів кафедри журналістики Львівської політехніки, які впродовж року готували творчі роботи – відеоролики про

значення та діяльність СКУ, його основні проекти, ключові постаті, Президентів. Саме вони відгукнулися на заклик МІОКУ та взяли за доволі складне завдання – розповісти Україні та світу, зокрема сотням тисяч своїх однолітків – молодому поколінню українців, про Світовий Конгрес Українців. Ці студенти своїми силами створили вісім тематичних короткометражних відеосюжетів, які розкривають провідні напрями діяльності СКУ та його історію.

29 березня Львів – перше місто України та світу, у якому МІОК презентував свій просвітницький проект «Молодь про Світовий Конгрес Українців».

Урочисто розпочав захід своїм вітальним словом Юрій Бобало, Ректор Львівської політехніки, зазначивши те, що Світовий Конгрес Українців та Львівська політехніка вже мають свою власну історію співпраці: «це спільно проведені Конгреси, конференції, Річні наради СКУ, Х Ювілейний Конгрес СКУ, сотні презентацій діяльності громад та окремих особистостей СКУ у стінах Університету. А у 2016 році рішенням Вченої Ради Університету Президентові Світового Конгресу Українців п. Євгенові Чолію було присвоєно почесне звання Doctor Honoris Causa. Юрій Бобало наголосив, що Львівська політехніка і надалі залишатиметься надійним партнером української діаспори, об'єднаної СКУ».

Важливим для Львівської політехніки, для МІОКУ, а особливо для студентів, була присутність на презентації проекту «Молодь про Світовий Конгрес Українців» почесних гостей зі СКУ: Ірини Мицак (Торонто, Канада) та Сергія Касянчука (Київ, Україна).

Ірина Мицак, голова Світової комісії з відзначення 50-ліття заснування СКУ, висловила щиро подяку за ініціативу та реалізацію такого цікавого молодіжного проекту: «Уявіть собі зібрану воєдино потужну енергію і відданість кожного українця у всьому світі, який вірить у безмежний потенціал України. Ця сила є Світовим Конгресом Українців. Важливо, що до справ, якими опікується Міжнародний інститут освіти, культури та зв'язків з діаспорою, цього року активно долучилися студенти-журналісти Львівської політехніки, створивши серію відеороликів, присвячених ювілейній даті СКУ, реалізуючи в конкретних справах гасло «Українці разом – майбутнє за нами», під яким проходять різні події, присвячені 50-літтю СКУ на різних континентах, у різних країнах і в Україні – у Києві та Львові».

Сергій Касянчук, директор Представництва Світового Конгресу Українців в Україні, закликав усіх присутніх спільно зі СКУ вірою та правдою служити Україні: «СКУ – це реалізація на ділі людської мудрості – «у єдності наша сила». Це потужна форма поєднання досвіду поколінь, жертвованої праці та щирої любові до України. Тож, шановні присутні, працюймо разом на користь розвитку та процвітання нашої України».

Унікальність цієї презентації полягала у тому, що головними дійовими особами були студенти I-II курсів спеціальності «Журналістика» Інституту права та психології Національного університету «Львівська політехніка».

Після успішної презентації Проекту, Ірина Ключковська, член Міжнародного комітету з відзначення 50-ліття СКУ, нагородила авторів відеороликів почесними грамотами за участь у цьому просвітницькому проекті. Студентам, окрім грамот, було презентовано також футболки із логотипом їхньої Альма-матері від Колегії та профкому студентів та аспірантів Національного університету «Львівська політехніка».

Як зазначила Олена Медведева, керівник та координатор Проекту: «Проект «Молодь про Світовий Конгрес Українців» має важливу місію, адже попри те, що СКУ діє вже 50 років, а складові організації Світового Конгресу функціонують ще довше, в Україні мало знають про їх фундаментальний внесок в українську державність, розвиток демократичної України, європейську інтеграцію, збереження нашої національної ідентичності, культури, науки, сприяння економічному розвитку тощо. Завдяки студентській молоді українське суспільство поступово дізнається про важливу працю нашої діаспори на благо України».

Упродовж 2017-2018 років відеоролики як частина великого Проекту МІОКу будуть презентовані у містах України та 53-х країнах-членах СКУ.

Відеоролики, які є основою просвітницького проекту «Молодь про Світовий Конгрес Українців» за посиланнями:

«Що ви знаєте про Світовий Конгрес Українців?»

<https://www.youtube.com/watch?v=L65Ec69Q1gY>

«Протидія пропаганді Російської Федерації»

<https://www.youtube.com/watch?v=Lz5aaRbqzEc&t=22s>

«Захист патріотів» <https://www.youtube.com/watch?v=MNcuRkFTTr5Q&t=4s>

«Вшанування пам'яті жертв Голодомору»

<https://www.youtube.com/watch?v=wMvD3mWiBkE&t=75s>

«Євромайдани у світі» https://www.youtube.com/watch?v=DkN_5gnupbQ&t=34s

«Українські школи у світі» https://www.youtube.com/watch?v=IRwvtbv_nEY&t=4s

«Вшанування творчості Т.Г. Шевченка»

<https://www.youtube.com/watch?v=b5KL4OB29tQ&t=136s>

«Президент Світового Конгресу Українців»

<https://www.youtube.com/watch?v=xxvWde2zFb8&t=152s>

- **Виставка «Світовий Конгрес Українців: вчора, сьогодні, завтра»**

Виставку створили працівники Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків з діаспорою Національного університету «Львівська політехніка» за підтримки Світового Конгресу Українців з нагоди 50-ліття СКУ під керівництвом Андрія Яціва. Архівні матеріали були надані Світовим Конгресом Українців та Центральним державним архівом зарубіжної українки. У матеріалах виставки висвітлено історію та діяльність Світового Конгресу Вільних Українців (1967–1993 рр.) та Світового Конгресу Українців (1993–2017 рр.), представлено найвагоміші проекти СКУ, подано біографії відомих діячів СКУ та української діаспори, унікальні архівні документи, історичні фотографії та відеофільми.

Метою виставки є поширення знань про Світовий Конгрес Українців та популяризація діяльності СКУ серед широкого кола громадськості в Україні та світі. Ключовим завданням проекту стало ознайомлення українців з різних регіонів України та з-за кордону з роботою найавторитетнішої української організації у світі та долучити молодь і різні середовища громадськості до поширення інформації про історію та діяльність СКУ, а також до участі у просвітницьких проектах, спрямованих на співпрацю зі світовим українством.

У рамках проекту відбулося ряд презентацій виставки в Україні та світі, зокрема:

- ✓ **27 серпня** у Національному університеті «Львівська політехніка» в рамках проведення «Днів української діаспори у Львові» відбулося офіційне відкриття виставки «Світовий Конгрес Українців: вчора, сьогодні, завтра» з нагоди 50-ліття Світового Конгресу Українців;
- ✓ **17 жовтня** у м. Києві в приміщенні Верховної ради України розпочалася Всеукраїнська просвітницька акція – презентація мандрівної мультимедійної виставки «Світовий Конгрес Українців: вчора, сьогодні, завтра» та старт презентацій по Україні та світі;
- ✓ **18 жовтня** у Полтавському краєзнавчому музеї імені Василя Кричевського;
- ✓ **19 жовтня** у Дніпровській центральній міській бібліотеці;
- ✓ **20 жовтня** у Запорізькій обласній універсальній науковій бібліотеці;

- ✓ **7 листопада** у рамках Міжнародної конференції «СКУ в 50 років і далі: європейський і євроатлантичний форум» у приміщенні Європейського економічного і соціального комітету (EESC) у м. Брюссель, Бельгія;
- ✓ **10-11 листопада** у рамках міжнародної конференції «СКУ в 50 років і далі: Дорожня карта», що пройшла у приміщенні комплексу The Old Mill у Торонто, Канада;
- ✓ **3 грудня** у Будинку Громадських організацій м. Риги, Латвія.
- **Старт проекту відбувся 17 жовтня в Києві у приміщенні Верховної Ради України.**

Команда МІОКУ була представлена в особі директора Ірини Ключковської, заступника директора Андрія Яціва, старшого наукового співробітника Оксани П'ятковської та молодшого наукового співробітника Юрія Марусика.

Презентація виставки у Верховній Раді України відбулася за підтримки Комітету ВРУ з питань європейської інтеграції, зокрема завдяки сприянню Голови підкомітету з питань регіонального та транскордонного співробітництва між Україною та країнами ЄС Комітету ВРУ з питань європейської інтеграції Оксани Юрини.

Окрім команди МІОКУ, серед інших учасників офіційного відкриття були Генеральний секретар СКУ Стефан Романів, Голова Світової комісії з відзначення 50-ліття СКУ Ірина Мицак, директор Українського Національного Інформаційного Сервісу (УНІС) Українського Конгресового Комітету Америки Михайло Савків, голова Комітету ВРУ у закордонних справах Ганна Гопко, голова підкомітету з питань законодавчого забезпечення і контролю за діяльністю дипломатичної служби Комітету ВРУ у закордонних справах Борис Тарасюк, директор Представництва СКУ в Україні Сергій Касянчук, директор Центрального державного архіву зарубіжної українки Ірина Мага, головний архівіст Центрального державного архіву зарубіжної українки Надія Лихолоб.

- **18 жовтня – презентація виставки у Полтавському краєзнавчому музеї імені Василя Кричевського**

Презентація відбулася за підтримки Полтавської обласної державної адміністрації та Світового Конгресу Українців, а також за сприяння дирекції Полтавського краєзнавчого музею імені Василя Кричевського, на чолі з директором музею Олександром Супрунеником, у рамках Всеукраїнської просвітницької акції з нагоди 50-ліття СКУ.

Урочисто відкрив презентацію виставки вітальним словом Володимир Годзенко – заступник директора з обліку і збереження музейних цінностей Полтавського краєзнавчого музею імені Василя Кричевського, який наголосив на важливості поширення знань про Світовий Конгрес Українців та популяризації діяльності СКУ серед широкого кола громадськості Полтавщини, яка з давніх часів була колыскою українства.

Серед присутніх на презентації мультимедійної виставки були: Микола Кульчинський, український політик, народний депутат ВР України чотирьох скликань, голова Полтавського обласного об'єднання Всеукраїнського товариства «Просвіта», представники Полтавської обласної державної адміністрації, викладачі та науковці полтавських ВНЗ, студентська та учнівська молодь, а також активна громадськість Полтавщини.

- **19 жовтня – презентація у Дніпровській центральній міській бібліотеці**

Захід відбувся за підтримки Дніпровської міської ради, зокрема Департаменту гуманітарної політики у рамках Всеукраїнської просвітницької акції з нагоди 50-ліття СКУ.

Учасники презентації з великою цікавістю переглянули не лише саму виставку, але й відеоролики про діяльність СКУ, гуманітарні ініціативи цієї організації та її сприяння євроінтеграції України, яку підготували студенти Львівської політехніки з нагоди 50-ліття СКУ.

- **20 жовтня – презентація у Запорізькій обласній універсальній науковій бібліотеці.**

Захід відбувся за сприяння Інституту журналістики та масової комунікації Класичного приватного університету.

Представники МІОКУ Андрій Яців, Оксана П'ятковська та Юрій Марусик презентували присутнім на зустрічі студентам, школярам, співробітникам освітніх і культурних установ м. Запоріжжя концепцію та структуру виставки, розповіли про Світовий Конгрес Українців та ключові напрями діяльності СКУ, які детально висвітлені у проекті. Також МІОКівці розповіли про проекти Інституту, що реалізовані у співпраці з СКУ та спрямовані на поширення інформації про українську діаспору, її історію та сучасну діяльність на підтримку держави Україна. Зокрема, присутні отримали інформацію про проекти за участі українських дітей та молоді з України і з-за кордону, які реалізовує Інститут, а саме «Відкріймо для України українську діаспору», «Назустріч новій хвилі», «Культура єднає» та ін. Гості презентації дізналися про заходи з відзначення 50 ліття СКУ в Україні та світі, переглянули відеоролики, створені студентами НУ «Львівська політехніка» у рамках проекту «Молодь про Світовий Конгрес Українців».

Представники Класичного приватного університету м. Запоріжжя, а саме Олег Богуславський – проректор з навчальної роботи, директор Інституту журналістики та масової комунікації КПУ, Вікторія Ковпак – доцент кафедри журналістики і соціальних комунікацій Інституту журналістики та масової комунікації та Алла Кліщ – старший викладач кафедри журналістики, реклами і соціальних комунікацій, презентували свою роботу у напрямку дослідження та підтримки надбань української діаспори.

Марина Дядюн – завідувач відділом документів з гуманітарних наук Запорізької обласної універсальної наукової бібліотеки, від імені колективу висловила побажання, щоб мандрівна виставка повернулася до них на триваліший термін для того, щоб ще більше відвідувачів змогли познайомитися зі Світовим Конгресом Українців.

2. «Дні української діаспори у Львові»:

27-29 серпня увійдуть в історію України як «Дні української діаспори у Львові», участь у яких взяли представники українських громад із 40 країн світу.

Саме під такою назвою було об'єднано всі заходи, які відбувалися у Львові з нагоди святкування 50-ліття Світового Конгресу Українців.

Організаторами заходів виступили Міжнародний інститут освіти, культури та зв'язків з діаспорою, Світовий Конгрес Українців, Львівська обласна державна адміністрація, Національний університет «Львівська політехніка», Львівський національний академічний театр опери та балету ім. Соломії Крушельницької, Національний музей у Львові ім. Андрея Шептицького, Львівська архиєпархія Української Греко-Католицької Церкви. Співорганізаторами подій стали Львівська обласна рада, Львівська міська рада, Музей національної архітектури та побуту «Шевченківський гай» ім. Климентія Шептицького, Національна академія сухопутних військ ім. Петра Сагайдачного.

- **Міжнародна конференція «СКУ в 50 років і далі: європейський контекст»**

28 серпня у Львівській політехніці відбулася Міжнародна конференція «СКУ в 50 років і далі: європейський контекст» в Львівській політехніці у рамках «Днів української діаспори у Львові», участь у якій взяли понад 400 осіб з 40 країн світу.

Урочисте відкриття Міжнародної науково-практичної конференції «СКУ в 50 років і далі: європейський контекст» розпочалося молитвою та Гімном України у виконанні Народного чоловічого хору «Орфей» Львівської політехніки.

Зі вступними промовами на урочистому відкритті конференції виступили: Євген Чолій, Президент Світового Конгресу Українців, Іванна Климпуш-Цинцадзе, Віце-прем'єр-міністр з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України, Павло Хобзей, заступник Міністра освіти і науки України, Олег Синютка, голова Львівської обласної державної адміністрації, Андрій Москаленко, заступник міського голови Львова з питань розвитку, Юрій Бобало, ректор Національного університету «Львівська політехніка», Володимир Голоднюк, батько Героя України Устима Голоднюка, представники духовенства, громадськості та діаспори. Ведучою урочистого відкриття була Ірина Ключковська, директор МІОКу.

На продуктивну роботу учасників конференції благословив Владика Петро Стасюк з Австралії.

У вступному слові Ірина Ключковська зазначила: «50 років Світового Конгресу Українців – це історія великих перемог усіх Вас разом і кожного зокрема – великої української спільноти, об'єднаної спільними цінностями. Це 50 років битви за Україну, за українськість кожної родини, це історія перемоги над злом і утвердження великої Правди на складній особистій та спільній дорозі».

З вітальною промовою звернувся до усіх присутніх ректор Національного університету «Львівська політехніка» професор Юрій Бобало: «Цьогорічна Конференція не є першим заходом, який ми разом із Світовим Конгресом Українців проводимо у стінах Національного університету «Львівська політехніка». У цій залі найстаршого технічного університету Східної Європи, якому виповнилося 200 років, збиралися сотні українців з цілого світу. Наші спільно проведені конгреси, конференції, презентації мали не лише великий резонанс у суспільстві, але й дали результати, що вплинули на прийняття правильних політичних рішень на державному рівні. А наші сталі контакти допомагають формувати світогляд студентства, його розуміння значення діяльності СКУ, усвідомлення його ролі у державотворенні. Переконали, що співпраця Львівської політехніки та Світового Конгресу Українців – це безпрецедентний приклад успішної багатолітньої взаємодії Університету та СКУ. Впевнений, що наш започаткований діалог, наша співпраця обов'язково матиме продовження в майбутньому!».

«Українська діаспора висуває інтереси українського народу у всьому світі. Ця конференція фактично є конференцією Світового Конгресу Українців, яка проводиться у Львові. Це європейська конференція, з європейськими людьми і у європейському місті. СКУ взяло роль бути голосом України в ЄС. Ми мусимо і надалі сприяти прийняттю України до ЄС як повноправного члена, мусимо допомагати звільнити політичних в'язнів та надалі інформувати світ про зміни в Україні», – зазначив президент СКУ Євген Чолій.

Іванна Климпуш-Цинцадзе наголосила: «Ми не можемо переоцінити ту роль, яку відіграє українська діаспора в збереженні, примноженні, плеканні української історії, мови та культури. За що ми надзвичайно Вам вдячні. Доба Незалежності принесла нові виклики. Нам щодня доводиться відстоювати право нашого народу бути собою, бути українцями, незалежними та успішними. І ми вдячні, що у цій боротьбі Ви завжди є поруч. Світовий Конгрес Українців абсолютно гідно і повноцінно докладає усіх зусиль, щоб допомогти нам з тими викликами, які ми маємо зараз».

Голова Львівської обласної державної адміністрації Олег Синютка, вітаючи учасників Міжнародної конференції, наголосив, що надзвичайно важливою річчю є єдність українців поза межами нашої держави. За словами п.Синютки, «сьогодні дуже важливо не тільки зміцнювати громади, які були створені після Другої світової війни, сьогодні є дуже важливим створювати нові громади, зміцнювати ці українські осередки і долучати до них усіх тих людей, які в силу різних обставин опинилися поза межами нашої держави і проживають у ваших країнах, які ви сьогодні представляєте».

Андрій Москаленко зазначив: «Зараз триває процес творення нової країни, коли в містах в Україні відбувається зміна поколінь, ментальності і мислення, утворюється багато успішних освітніх проєктів, інноваційних конкурентноздатних підприємств». За словами заступника міського голови Львова, «запорукою цих змін є єдність українців, взаємна підтримка в Україні та на міжнародній арені»

Конференція передбачала роботу чотирьох тематичних секцій:

Секція № 1 «Посилення українських громад у формуванні громадської думки в країнах проживання», яку модерувала Ярослава Хортяні – перший заступник Президента СКУ та голова Європейського Конгресу Українців (Угорщина), ставила за мету проаналізувати стан українських громад на європейському просторі; масштаби новітньої хвилі еміграції та її вплив на збільшення української присутності в Європі; оцінити пророблену працю та окреслити шляхи розвитку на наступні 50 років.

Доповідачами на сесії стали: Лариса Дір – начальник Управління з питань закордонного українства та етноконфесійного діалогу Міністерства закордонних справ України, Оксана Юринець – Народний депутат України, голова підкомітету з питань регіонального та транскордонного співробітництва між Україною та країнами Європейського Союзу Комітету з питань європейської інтеграції Верховної Ради України, Петро Тима – Голова Об'єднання українців у Польщі, о. Юстин Бойко, УГКЦ. До плідної дискусії були долучені такі дискусанти: Марійка Туцька – голова Об'єднання українців у Польщі та Віра Коник – заступник Президента СКУ, голова Конгресу українців Естонії.

Секція № 2 «Українська освіта як чинник збереження національної ідентичності за кордоном», модератором якої виступила Оксана Винницька-Юсипович – голова Світової Координаційної Виховно-Освітньої Ради при СКУ та Почесний консул Канади в Україні, ставила за мету узагальнити стан освіти українського зарубіжжя як одного з найважливіших факторів збереження українства за кордоном та визначити шляхи її розвитку в сучасних реаліях, поглиблюючи в освітній сфері ефективну співпрацю з Україною.

Ця секція була представлена виступами таких доповідачів: Катерини Гороховської – члена Інституту професійного розвитку вчителів, Ірини Ключковської – директора МІОКУ, Стефана Романіва – генерального секретаря СКУ, голови Союзу Українських Організацій Австралії, Павла Хобзея – заступника Міністра освіти і науки України, а також самого модератора секції Оксани Винницької. Зворушливим моментом у роботі секційного засідання було вручення квітів попереднім головам Світової Координаційної Виховно-Освітньої Ради – Надії Луців та Іроїді Винницькій.

Секція № 3 «Просування іміджу нової України у світі», яку модерувала Ірина Мицак – голова Світової комісії з відзначення 50 ліття СКУ та голова Світової ради засобів масової інформації при СКУ, ставила за мету проаналізувати форми та методи діяльності українських громад Європи в поширенні правдивої інформації про Україну включно з реформами в умовах дезінформаційної війни, розв'язаної Російською Федерацією; виробити механізми протидії російській інформаційній агресії, тісно співпрацюючи з органами влади України, розвиваючи та втілюючи спільні завдання стратегічних комунікацій.

Серед доповідачів варто відзначити виступи Ярини Ключковської – директора зі стратегії та розвитку комунікаційного агентства GROU (Україна), Марини Ярошевич – директора Представництва СКУ зі зв'язків з міжнародними організаціями в Брюсселі, Володимира Кістяника – помічника директора Представництва Світового Конгресу Українців в Україні, Андрія Футея – заступника Президента СКУ, Президента Українського Конгресового

Комітету Америки, Зенка Ластовецького – директора Ради Союзу українців у Великій Британії.

Секція № 4. «Захист людських прав: гуманітарні виклики перед Україною», модератором якої виступав Петро Штик – третій заступник Президента СКУ та голова Світової комісії людських і громадянських прав при СКУ (Швейцарія), ставила за мету висвітлити роль СКУ та його складових організацій, зокрема на європейському просторі, в боротьбі за дотримання прав людини, які порушуються в результаті агресії з боку Російської Федерації та окупації нею Криму, а також визначити ефективні засоби зменшення та зупинення порушень людських прав, використовуючи всі можливі форми та методи, що відповідають міжнародним стандартам.

Доповідачами цієї секції виступили: Рефат Чубаров – голова Меджлісу кримськотатарського народу, Президент Світового конгресу кримських татар, народний депутат України, Валерій Пацкан – перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин, голова підкомітету з питань зв'язків з українцями, які проживають за кордоном, Павло Грод – заступник Президента СКУ, Президент Світового Конгресу Українців Канади, Олександра Матвійчук – голова правління Центру громадянських свобод, Галина Маслюк – голова Світової комісії проти торгівлі людьми при СКУ, голова товариства української діаспори в Греції «Українсько-грецька думка», Юрій Чопик – голова Світової комісії з розвитку нових українських громад при СКУ, голова асоціації «Українська громада Іспанії за права, честь і гідність українців» (Іспанія), Сергій Винник – очільник Центру української культури «Сірий клин» (Росія).

Міжнародна науково-практична конференція «СКУ в 50 років і далі: європейський контекст» завершилася заключним словом Євгена Чоля, президента СКУ, який зацентрував увагу на напрямках діяльності Світового Конгресу Українців на наступні 50 років.

Ключовим завданням конференції було обговорення основних досягнень СКУ за весь період діяльності та розробка дорожньої карти на наступні 50 років.

Виходячи із поставленого завдання, учасники Конференції прийняли рішення звернутися до керівництва СКУ та всіх його складових із проханням, яке виклали в Ухвалі.

Повний текст Ухвали подано *Додатку № 4*

Учасники конференції з-за кордону продовжили спілкування на прийнятті від Голови Львівської обласної державної адміністрації, яке відбулося у кав'ярні «Італійський дворик».

- **Спецпогашення марки**

27 серпня у залі Головного відділення Львівської дирекції «Укрпошти» відбулося урочисте спецпогашення марки з-нагоди 50-ліття Світового Конгресу Українців, участь в якому взяла Ірина Ключковська, директор МІОКу.

Урочисте погашення відбулося за участі представників влади, науковців, філателістів та громадськості Львівщини.

Довідка:

Спецпогашення – це погашення спеціальним поштовим штемпелем поштових конвертів та марок, випущених з нагоди великих та пам'ятних подій. Спецпогашення має визначне історичне значення. Саме завдяки йому пам'ять про знаменну дату залишається в історії людства. Ювілейні конверти з відбитком святкового штемпеля займають почесні місця в колекціях філателістів усього світу.

- **Офіційне відкриття:**

27 серпня розпочалися урочистості офіційним відкриттям «Днів української діаспори» на площі святого Юра біля пам'ятника Андрею Шептицькому. У рамках події виступили Євген Чолій, Президент СКУ, Олег Синютка, голова ЛОДА, Юрій Бобало, ректор Львівської політехніки, Андрій Москаленко, заступник міського голови, Ірина Ключковська, директор МІОКу та Митрополит Ігор (Возняк).

Відкриваючи святкування з нагоди 50-ліття СКУ, Євген Чолій, Президент Світового Конгресу Українців, сказав: «Ми були послами поневоленої країни після здобуття незалежності України, ми спрямували зусилля для утвердження державності... Наше завдання тепер – побороти російську дезінформацію, яка хоче переконати західний світ у тому, що Україна є невдалою країною. Наше завдання – доносити, що Україна змінюється, реформується, модернізується, йде вперед до ЄС та не буде повертатися до Радянського Союзу під будь-якою назвою. Українська двадцятимільйонна діаспора з вами».

У своїй промові Олег Синютка, голова Львівської обласної державної адміністрації, зазначив: «Ми гордимся тим, що ми, ті, хто живе в незалежній Україні, маємо кого просити про лобізм та відстоювання інтересів України у всьому світі. Як писав І.Франко: «Нам пора для України жити!» Отже, настав час перемагати! Створімо разом модерну Україну!».

Виступаючи перед учасниками Юрій Бобало, ректор Львівської політехніки, наголосив: «Працюймо дуже й завзято разом і молимося за те, щоб мир зійшов на нашу благословенну землю та приніс духовне відродження і розвій єдиний, соборний Українській незалежній державі! Слава Україні!».

У вітальному зверненні Ірина Ключковська, директор МІОКу, зазначила: «Слова вдячності всім і кожному зокрема за те, що тримали наше українське небо в умовах бездержавності, що не розчарувалися, бо розчаруватися і скласти зброю – це сьогодні найбільше зло!».

Відкриття завершилося благословенням Владики Возняка та святковим Богослужінням в Архикатедральному Соборі Св. Юра.

- **Гала-вечір у Львівській політехніці**, в рамках якого відбулося відкриття виставки «Світовий Конгрес Українців: вчора, сьогодні, завтра», присвяченої 50-річчю заснування СКУ.

Фінальним акордом першого дня святкувань 50-ліття СКУ **27 серпня** був Гала-вечір у Актівій залі Львівської політехніки, в рамках якого відбулося відкриття виставки «Світовий Конгрес Українців: вчора, сьогодні, завтра». На відкритті з вітальним словом виступили: Євген Чолій, президент СКУ і Ірина Ключковська, директор МІОКу, Юрій Бобало ректор «Львівської політехніки», та Ірина Мицак, голова Світового комісії з відзначення 50-ліття СКУ. Під час відкриття для присутніх демонструвався фільм СКУ «50-ліття СКУ» та відеоролики із просвітницького проекту «Молодь про Світовий Конгрес Українців». Наприкінці офіційної частини виступив Святослав Вакарчук, співак, лідер гурту «Океан Ельзи». Для присутніх звучала прекрасна музика у виконанні ансамблю «Високий замок» Львівської національної філармонії під орудою Андрія Яцківа.

- **Презентація видання Архиєпархіяльних Відомостей про «Українсько-польське примирення в документах ієрархії та священства»**

Після конференції відбулася презентація видання Архиєпархіяльних Відомостей про «Українсько-польське примирення в документах ієрархії та священства».

28 серпня в рамках Днів української діаспори, відбулася презентація видання «Українсько-польське примирення в документах ієрархії та священства». Збірник створений з ініціативи

архієпископа Євгена Поповича містить видані звернення, декларації, заяви, промови і документи ієрархій та духовества, які закликають до польсько-українського примирення, є спробою представлення як церковні середовища бачать минуле і майбутнє двох сусідніх християнських народів, які живуть поруч вже тисячі років. У цьому збірнику представлено 48 документів, впорядкованих у хронологічному порядку.

- **Акція «Шана героям» в державному історико-культурному музеї-заповіднику «Личаківський цвинтар»**

У державному історико-культурному музеї-заповіднику «Личаківський цвинтар» **29 серпня** відбулася урочиста акція «Шана героям». За участі о.С. Суса була проведена панахида за всіма хто віддав своє життя в боротьбі за незалежність України в ХХ ст., Героями Небесної Сотні та учасниками АТО на полі почесних поховань. Представники української діаспори та громадськості Львова поклали квіти та запалили лампадки на могилах борців за незалежність України. З словами шани і подяки виступили представники діаспори Євген Чолій, президент СКУ, Ярослава Хортяні, член парламенту Угорщини, голова Європейського конгресу українців, перша заступниця голови СКУ, Стефан Романів, генеральний секретар Світового Конгресу Українців, голова Союзу українських організацій Австралії.

- **Акція «Українці разом – майбутнє за нами» в «Саду Світового Українства» на території Музею народної архітектури та побуту «Шевченківський гай» ім. Климентія Шептицького**

У межах відзначення «Днів української діаспори у Львові» відбулась акція «Українці разом – майбутнє за нами» в єдиному у світі Саду Світового Українства.

Під музичний супровід оркестру народних інструментів «Первоцвіт» Народного дому «Просвіта» Львівської політехніки учасники пов'язали на дерево Світового Конгресу Українців стрічки із зображенням прапорів 53 країн-членів СКУ. Метою акції стала демонстрація єдності закордонних українців із Батьківщиною. До учасників події звернулись Ірина Ключковська, директор МІОКу, Євген Чолій, президент СКУ, Роман Назаровець, директор «Шевченківського гаю» та Юрій Бобало, ректор Львівської політехніки.

Наступного року «Саду Світового Українства», що був висаджений з ініціативи МІОКу, виповниться 10 років.

Звертаючись до представників світового українства Ірина Ключковська, директор МІОКу, зазначила: «У 2008 році у Шевченківському гаю ми вирішили посадити «Сад Світового Українства», який є єдиним у світі за участі українців з 40 країн світу. Тепер українці з кожної країни мають своє дерево. Сад має символічне значення. Він символізує духовну закоріненість українця в рідну землю. Вже з'явилися перші плоди. Це також символічно, адже врожаї української діаспори для України є надзвичайно багатими, оскільки їхній духовний вимір є неоціненним. На центральному місці ми висадили дерево Світового Конгресу Українців».

У своєму виступі Євген Чолій, президент СКУ, наголосив: «Українська діаспора є складовою частиною українського народу, ми відчуваємо себе тут, дійсно, як вдома. Тому ми будемо боротися разом зі всією Україною до остаточної перемоги і процвітання нашої держави. Мережа Світового Конгресу Українців поширюється на 53 країни, тому ми ще обов'язково посадимо тут нових дерев, щоб кожна країна, у якій є наша діаспора, була представлена».

- **Покладання квітів до пам'ятника Тарасові Шевченку**
- **Відкриття виставки «Українські художники діаспори у збірках Національного музею у Львові»**

29 серпня у Львові відбулася знакова мистецька подія, відкриття виставки творів митців діаспори із колекції Національного музею у Львові ім. Андрея Шептицького. З вітальним

словом виступив Роман Яців, мистецтвознавець, проректор Львівської національної академії мистецтв та Анна Кісіль, голова ради з питань культури СКУ. Експозицію виставки представили два розділи: перший репрезентує твори, що здебільшого надійшли до музею впродовж 1990-х років і в 2010-х роках; другий – роботи з колекції Галини Горюн-Левицької (Канада). Гості з діаспори та відвідувачі мали змогу побачити не лише шедеври живопису, а й скульптуру та графіку.

- **Урочиста академія «Ремінісценції UA» в Львівському національному академічному театрі опери та балету імені Соломії Крушельницької**

3. Міжнародна конференція «СКУ в 50 років і далі: Дорожня карта» у Торонто:

На представницькій Міжнародній конференції «СКУ в 50 років і далі: Дорожня карта» у Торонто 10-11 листопада у якості ключового доповідача виступила Ірина Ключковська, представивши доповідь « Освіта і культура як захисті зброя». Андрій Яців, як автор та керівник проекту виставки «СКУ: вчора, сьогодні, завтра» представив здобутки Інституту. МІОК отримав на міжнародному рівні високу оцінку діяльності, про що неодноразово говорив Президент СКУ Євген Чолій та очільники провідних українських організацій.

Особиста участь у Конференції парламентарів, сенаторів Канади, провідних науковців, представників найвищих владних структур, експертів Канади та США засвідчує про величезний авторитет СКУ на міжнародному рівні.

Представникам МІОКу, випала також висока честь модерувати сесії.

З матеріалів Світового Конгресу Українців:

«Міжнародна конференція «СКУ в 50 років і далі: Дорожня карта», яка пройшла 10-11 листопада 2017 р., підсумувала півстолітню діяльність СКУ та долучилася до вироблення основних напрямків його майбутньої праці. У ній узяли участь релігійні і державні високопосадовці та дипломатичні представники з України і Канади, політики, члени Проводу і представники складових організацій СКУ з 10 країн світу та очільники партнерських організацій СКУ – Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків з діаспорою Національного університету «Львівська політехніка» з України та Атлантичної ради з США».

Детальнішу інформацію про заходи можна прочитати за посиланнями:

<http://www.ukrainianworldcongress.org/news.php/news/1745>

<http://www.ukrainianworldcongress.org/news.php/news/1746>

Урочисті заходи у Торонто були завершальними у серії подій, які відбувалися протягом року.

Щоб підвищити обізнаність про діяльність СКУ, його історію, сьогодення та плани на майбутнє, в 2017 р. СКУ провів в Україні та в країнах проживання української діаспори низку ювілейних заходів із залученням до участі своєї мережі, українців з України, друзів України в усьому світі, а також широкого міжнародного співтовариства, а саме:

В Україні:

Відзначення співпраці. Київ: 26 серпня 2017 р.

Відзначення ідентичності. Дні Української діаспори у Львові. 27-29 серпня 2017 р.

У світі:

США. Коли це почалося: Нью-Йорк: 16 вересня 2017 р.

Канада. Формуючи майбутнє: Торонто: 10-11 листопада 2017 р.

Серія міжнародних конференцій у Львові, Нью-Йорку, Буенос-Айресі, Брюсселі та Торонто:

«СКУ в 50 років і далі: Європейський контекст», 28 серпня 2017 р., Львів, Україна, Національний університет «Львівська політехніка».

«СКУ в 50 років і далі: Північноамериканський вектор», 16 вересня 2017 р., Нью-Йорк, США, Принстонський університетський клуб.

«СКУ в 50 років і далі: Південноамериканський вектор», 30 вересня 2017 р., Буенос-Айрес, Аргентина.

«СКУ в 50 років і далі: Європейський та євроатлантичний форум», 7 листопада 2017 р., Брюссель, Бельгія.

«СКУ в 50 років і далі: Дорожня карта», 10-11 листопада 2017 р., Торонто, Канада.

А також заходи у Греції, Італії, Іспанії, Португалії і Польщі.

4. Засідання комітету з питань Європейської інтеграції та Комітету у закордонних справах України Верховної Ради України:

30 серпня у Верховній Раді України відбулося спільне засідання за участю Комітету з питань європейської інтеграції та Комітету у закордонних справах України, в якому взяла участь та виступила директор МІОКУ Ірина Ключковська та старший науковий співробітник Оксана П'ятковська.

Відкриваючи засідання Голова Верховної Ради України Андрій Парубій привітав учасників заходу з нагоди відзначення 50-річчя існування та діяльності Світового Конгресу Українців, а також висловив глибоку вдячність СКУ та всьому закордонному українству за дієву допомогу у справі захисту державного суверенітету і територіальної цілісності України.

Президент СКУ Євген Чолій зазначив: «Світове співтовариство сьогодні є на стороні України, що є великим успіхом і владних структур, і української дипломатії, і також успіхом української діаспори».

У своєму виступі Ірина Ключковська наголосила, що діаспору у взаємодії з українською державою варто насамперед розглядати як суб'єкт. Водночас, сьогодні неможливо вирішити увесь комплекс проблем, що пов'язаний з українською діаспорою, тому слід виокремити основні пріоритети, промоніторити можливості самої діаспори та налагодити стратегічну комунікацію. «Мають бути розроблені механізми для окреслення дорожньої карти щоб співпраця із закордонним українством набула системного, а не епізодичного характеру. Важливе значення для досягнення цієї мети має питання інституціоналізації, зокрема, формування єдиного органу влади, який би відповідав за співпрацю між державою та діаспорою, яка є досить різною, – зазначила Ірина Ключковська, – створення нової інституції в умовах війни є достатньо проблематичним, тому я пропоную йти до цієї мети покроково. Слід спочатку розширити повноваження Управління з питань закордонного українства та етноконфесійного діалогу, який існує в межах МЗС, а коли зміцніє українська держава, створити незалежний орган, який би перейняв на себе частини повноважень інших міністерств та відомств, що відповідають за співпрацю зі світовим українством. Крім цього, мають бути створені спільні робочі групи, які могли б напрацювати короткостроковий та довгостроковий план дій».

Насамкінець Ірина Ключковська зазначила, що при наявності двадцяти мільйонної діаспори, Україні варто було б визначити та вшановувати День діаспори, що дало б можливість активніше привертати увагу суспільства до питань закордонного українства.

Народний депутат України Оксана Юринець у своєму виступі зазначила: «20 мільйонів українців, які живуть за кордоном, яких об'єднує Світовий Конгрес Українців – це 20 мільйонів найвідданіших адвокатів України, бренд-менеджерів, піарників, інформаторів, дипломатів. Важливо, щоб українці з-за кордону мали можливість приїжджати в Україну, вивчати успішний досвід реалізації спільних проектів та, повертаючись за кордон, розповідати про зміни».

У засіданні також взяли участь Народні депутати України: Ганна Гопко, Іван Крулько, Мустафа Найєм, Борис Тарасюк, Дмитро Лубінець, Остап Єднак, члени керівництва СКУ, зокрема, Павло Грод, Стефан Романів, Сергій Касянчук, а також голови громад українського зарубіжжя, науковці, дослідники, експерти та представники громадськості.

5. Зустрічі:

- **Колективу МІОКу із представниками Світового Конгресу Українців**

29 березня у рамках підготовки комплексу урочистих заходів до відзначення 50-ліття Світового Конгресу Українців (СКУ), відбулася зустріч працівників МІОКу з Іриною Мицак – головою Світової комісії з відзначення 50-ліття заснування СКУ та Сергієм Касянчуком – директором Представництва СКУ в Україні.

На цій зустрічі детально обговорили організаційні питання європейської конференції «СКУ: 50 років та далі. Європейський контекст», яка є складовою великої програми відзначення ювілейної дати СКУ. Конференція відбудеться у Львові. Загальною її метою є представити здобутки СКУ у минулому та виробити дорожню карту для майбутньої діяльності. Головним акцентом роботи конференції буде представити візію майбутньої діяльності українських громад Європи. Серії таких конференцій відбудуться ще й в таких містах: Буенос-Айрес, Брюссель, Нью-Йорк, Торонто.

Спільний проект МІОКу та СКУ триває у рамках підписаного у жовтні 2016 року Меморандуму про співпрацю.

- **Зустріч із Петром Штиком заступником президента Світового Конгресу Українців**

7 червня відбулася зустріч працівників МІОКу з Петром Штиком, заступником Президента СКУ, головою Світової комісії людських і громадянських прав СКУ.

Візит Петра Штика до МІОКу відбувся у рамках планової поїздки до Львова та підготовки до проведення заходів з нагоди 50-ліття Світового Конгресу Українців в Україні.

На зустрічі було обговорено різні аспекти співпраці СКУ та МІОКу, зокрема підготовку Міжнародної конференції «СКУ в 50 років і далі: Європейський контекст», яка відбудеться 28 серпня у Львівській політехніці, та комплексу заходів «Дні української діаспори у Львові», проведення яких заплановано на 27–29 серпня.

Петро Штик розповів про діяльність СКУ у напрямку захисту людських і громадянських прав українців у світі, зокрема на території Російської Федерації та ефективну співпрацю СКУ з міжнародними правозахисними організаціями.

Ірина Ключковська, директор МІОКу, відзначила важливість вкладу Світового Конгресу Українців у підтримку України та українців у всьому світі в умовах агресії та гібридної війни, розв'язаної Росією.

Учасники зустрічі обговорили подальші плани співпраці, зокрема, організацію круглого столу за участі Петра Штика та студентів Львівської політехніки і вишів Львова.

- **Зустріч з Анною Кісіль головою Ради з питань культури Світового Конгресу Українців**

6 липня Анна Кісіль, голова Ради з питань культури Світового Конгресу Українців, член Світової комісії з відзначення 50-ліття заснування СКУ, була з візитом у Львові.

20 червня, під час своїх відвідин, Анна Кісіль взяла участь у засіданні Організаційного комітету з проведення заходів, яке відбулося в Національному університеті «Львівська політехніка» під головуванням Олега Синютки, голови Львівської обласної державної

адміністрації та за участі членів Оргкомітету, зокрема Мирослави Туркало, в.о. начальника департаменту з питань культури, національностей та релігій ЛОДА, Юрія Бобала, ректора Львівської політехніки, Василя Вовкуна, директора Львівського Національного Академічного театру опери та балету ім. С. Крушельницької та інших видатних особистостей Львова.

На засіданні було детально обговорено організацію проведення «Днів української діаспори у Львові», уточнено все до найменших деталей.

У ході візиту Анна Кісіль мала ряд зустрічей:

20, 23 червня та 6 липня відбулися зустрічі у МІОКу, на яких узгоджувалися питання з організації проведення Європейської конференції СКУ, Гала-вечора у Львівській політехніці та мандрівної виставки «СКУ: вчора, сьогодні, завтра».

6 липня з ректором «Львівської політехніки» Юрієм Бобалом, який засвідчив свою готовність і надалі розвивати традицію співпраці Університету з СКУ, що налічує вже десятиліття і сотні заходів присвячених Світовому Конгресу Українців та його складовим організаціям.

Анна Кісіль була учасницею кількох телеефірів, зокрема взяла участь у телепрограмі «Вечір у Львові» (ТРК Львів) та «Українці в світі» (Перший Західний).

А для МІОКу Анна – не лише великий приятель і радник. Це добродій, який прекрасно розуміє потреби українських громад і тих, хто для них працює.

6. Візити:

- **Участь в урочистому відкритті 50-ліття Світового Конгресу Українців у Києві**

26 серпня Юрій Бобало, ректор Львівської політехніки та Ірина Ключковська, директор МІОКу взяли участь в урочистому відзначенні 50-ліття СКУ в Мистецькому арсеналі у Києві, в якому разом з провідниками СКУ та представниками його мережі взяли участь Президент України Петро Порошенко з дружиною, Глава Української Православної Церкви Патріарх Філарет, Глава Української Греко-Католицької Церкви Патріарх Святослав (Шевчук) та інші релігійні провідники і державні високопосадовці України, дипломати з різних країн світу та представники українського громадянського суспільства.

Від імені СКУ виступив його Президент Євген Чолій, який привернув увагу до здобутків СКУ в просуванні українських інтересів протягом 50-літньої історії. Він зокрема наголосив на діяльності понад 20-мільйонної української діаспори на чолі з СКУ щодо відновлення та утвердження української державності, а також на нинішніх пріоритетах, які пов'язані з підтримкою України в поборюванні російської агресії та з втіленням у життя її євроінтеграційних і євроатлантичних прагнень.

Додаток № 4.

III.II. Презентації:

- **Владика Борис Гудзяк у Львівській політехніці з нагоди 125-ліття від дня народження Йосифа Сліпого**

13 лютого з нагоди 125-ліття від дня народження Йосифа Сліпого в Актівій залі Національного університету «Львівська політехніка» відбулася зустріч громадськості,

студентства та професорсько-викладацького колективу університету із владикою Борисом Гудзяком, організована МІОКом.

Відкриваючи зустріч, директор МІОКу Ірина Ключковська зазначила, що ця зустріч особлива тим, що відбулася з нагоди 125-ліття від дня народження Йосифа Сліпого – величної постаті, але не до кінця оціненої. Владика Борис, який знав Йосифа Сліпого особисто, також поклав своє життя для служіння Богові та Україні. Незважаючи на те, що владика служить у Франції, він продовжує працювати на благо України, інтегруючи українські традиції в європейське середовище. Ректор НУ «Львівська політехніка» професор Юрій Бобало у своїй промові зауважив, що вітати визначних духовних й інтелектуальних провідників української нації у стінах Львівської політехніки вже стало доброю традицією і висловив сподівання на те, що бесіда сприятиме утвердженню у вірі, допомагатиме у виборі правильних життєвих і цивілізаційних орієнтирів.

Владика Борис під час навчання у Римі проживав у тому ж будинку, що і Йосиф Сліпий, тому мав нагоду щодня його бачити. Владика зауважив, що мотто, написане на гербі патріарха - «Per aspera ad astra (Крізь терни до зірок)» повністю характеризує його життєвий шлях. 18 років у таборах не завадили йому написати у тих страшних умовах багатотомну історію української греко-католицької церкви. І коли завдяки клопотанню Папи Римського сімдесятидворічного Йосифа Сліпого випускають, але не дозволяють оселятися у Львові, він продовжує працювати у Римі: відшукує елементи української культурної спадщини по цілому світу (зокрема пошуки поховання митрополита Ісидора у соборі святого Петра) та проводить безліч зустрічей зі світовою українською громадою, які об'єднують українців незалежно від їхнього місця проживання. Владика Борис зауважив: «Постать Йосифа Сліпого – джерело натхнення. Нам потрібно менше себе жаліти, більше вимагати від себе та відкритися для інших».

Борис Гудзяк відповів на запитання присутніх та зазначив, що Україні потрібно підтримувати українців за кордоном та перестати думати, що діаспора має допомогти Україні. Відповідаючи на питання про фінансування науки сказав: «Приклад Йосифа Сліпого – це приклад максимального використання можливостей. Ми вперше за 25 років маємо змогу це робити. Ніколи наші студенти не мали нагоди такою кількістю стажуватися за кордоном. Ніколи ми не мали такого високого загального рівня освіти. Є певні проблеми, але треба дивитися на цю склянку з водою і сказати, що вона напівповна. Ми маємо взяти відповідальність за Україну, за нашу науку, за нашу культуру». На запитання про те, чого нам варто навчитися у Заході зауважив, що позитивом є існування законного порядку, який стосується всіх, а недоліком є крайній індивідуалізм, коли людина не потребує іншої, владика узагальнив: «Нам треба йти тим шляхом щодо рівності перед законом, але є зупинки, на яких нам не потрібно виходити».

Висока виконавська майстерність колядок чоловічим хором «Орфей» Народного дому «Просвіта» НУ «Львівська політехніка» викликала у присутніх святкову та піднесену атмосферу. На завершення зустрічі пролунала «Молитва за Україну».

- **Діалоги із Зеноном Ковалем бельгійським дипломатом українського походження**

23 лютого в Актовій залі НУ «Львівська політехніка» відбулася зустріч студентів, професорсько-викладацького складу та громадськості із Зеноном Ковалем – бельгійським дипломатом українського походження, ініційована та організована МІОКом.

У вітальному слові ректор Львівської політехніки Юрій Бобало зазначив, що Зенон Коваль залишається українцем незалежно від того, де він працює, очолюючи представництва «Валлонія – Брюссель» чи в Парижі, чи в Ханой, чи в Тунісі, чи у Варшаві. Також ректор зауважив, що саме українець Зенон Коваль, будучи громадянином Європи, став першим іноземцем, який працював у Посольстві України.

Модератор зустрічі Андрій Яців, заступник директора МІОКу, ознайомив присутніх з основними елементами біографії Зенона Ковалю й зазначив, що він народився та виріс у

справді патріотично налаштованій українській родині (батько пана Зенона був у лавах ОУН), яка була вимушена жити за кордоном.

Виступ пана Ковалю був поділений на чотири частини, які стосувалися його родини, української громади в Бельгії, виховання та професійного сходження. Розповідаючи про родину, Зенон Коваль пояснив, як його батько дістався Бельгії і вже там познайомився та одружився з його матір'ю. Щодо громадського життя в Бельгії, то дипломат розкрив його особливості крізь призму хвиль еміграції та зосередив увагу на тому, що представники другої (політичної) хвилі еміграції почали активно утворювати громадські організації, як-от Допомоговий Комітет, Спілку української молоді та Спілку українських жінок. Торкаючись теми виховання, пан Коваль пригадав випадок, коли вони із сестрою вдома почали говорити французькою мовою. Батько почувши це, сказав, що за межами дому вони можуть спілкуватися якою завгодно мовою, а вдома повинна панувати своя українська мова. «Треба знати власне коріння, мати повагу до себе, гідність – це головне», – підкреслив пан Коваль.

Студенти Львівської політехніки були активними учасниками діалогів та ставили багато актуальних запитань, на які отримали змістовні відповіді. Відповідаючи на запитання про поради, які можна дати українській дипломатії, щоб українське питання в ЄС залишалося завжди актуальним і першорядним до повного його вирішення, пан Зенон відповів: «Агресія проти України вже не є новиною, вона триває. Очевидно, з часом новини про це починають зникати з перших шпальт видань, але це не означає, що вони втратили свою актуальність. Для вирішення цього питання треба працювати у відповідних колах. Мене не побачите у соціальних мережах. Моя робота є закулісна – з тим, ким треба, і коли треба. Україна є в процесі реформ. Якщо вони будуть успішно відбуватися, тоді в Україну почнуть прибувати все більше інвестицій. Важливо, щоб Україна показала, що вона працює для того, щоб досягнути якісних змін в економіці та суспільному житті». На прохання надати поради для майбутніх дипломатів Зенон Коваль пригадав ті, які колись отримав сам: «Будьте завжди собою, не пробуйте грати, бо якщо інші люди відчують, що ви не є собою, то перестануть вам довіряти. А в дипломатичній місії довіра є головною. Друга порада – ніколи не обманюй, бо рано чи пізно правда стане відомою. Треба говорити правду, але не обов'язково завжди усю правду, треба знати кому і що сказати».

Ярослав Гарцула, Почесний консул Почесного консульства Королівства Бельгія у м.Львові, розповів про Бельгію, про те, чим вона славиться у світі, її історію й регіони та назвав три речі, необхідні для успіху – амбіції, розум та сміливість.

В'ячеслав Войнаровський, представник МЗС у Львівській області, зазначив, що пан Коваль є людиною з великим українсько-бельгійським серцем, яке наповнене великою любов'ю до Львівщини.

Голова наглядової ради фонду ім. Короля Данила Степан Курпіль вручив пану Зенону Ковалю за його подвижницьку працю на ниві українсько-бельгійських дипломатичних стосунків, відстоювання інтересів України у світі орден ім. Короля Данила першого ступеня. А представника МЗС України у Львові В'ячеслава Войнаровського було нагороджено орденом ім. Короля Данила третього ступеня.

Директор Міжнародного інституту, освіти, культури та зв'язків з діаспорою НУ «Львівська політехніка» Ірина Ключковська зауважила, що родина Ковалів є прикладом беззаперечного служіння Україні, за якою стоять конкретні дії та вчинки. Ірина Ключковська акцентувала увагу також на ґрунтовності та далекоглядності виступів Омеляна Ковалю та зачитала його цитату з матеріалів VI Конгресу СКВУ: «І я тішуся, що в дипломатичному корпусі у Західних країнах Європи є молоді люди, які виховувалися вже на еміграції. Це є уніат. І ми можемо побажати тільки, щоб в інших країнах наші дипломатичні місії включали наших фахівців до себе, до праці, а їй є дуже багато і, може, з більшим успіхом могли б працювати для добра Української Держави».

На цій зустріч МІОКом було започатковано традицію відзначати осіб, які активно співпрацюють з Інститутом. Відзнаки з рук директора МІОКу отримали: Ростислава Федак – заступник голови Всеукраїнської громадської організації «Союз Українок України, кавалер ордена Княгині Ольги III ступеня, Наталія Пастушенко – заступник директора з наукової роботи Львівського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти, Олександр Горбач – кандидат політичних наук, доцент кафедри політології та міжнародних відносин Інституту гуманітарних і соціальних наук, заступник директора з виховної та організаційної роботи цього ж інституту.

На завершення зустрічі пролунала «Молитва за Україну».

Довідка:

Омелян Коваль – уродженець села Рахія Івано-Франківської області, був у лавах ОУН та брав участь у проголошенні в Долині Акту відновлення Української держави, за що й був ув'язнений гестапо. Після звільнення у травні 1945 року Омелян Коваль перебував у таборі для біженців Регенсбург, звідки дістався до Бельгії. Омелян Коваль очолював Спілку української молоді (СУМ) у Бельгії, Центральну Управу СУМ і опісля Центральну виховну раду СУМ, заснував журнал для молоді «Крилаті», видавництво та друкарню в Брюсселі, був секретарем і головою Головної Ради Українських Громадських Організацій Бельгії (ГРУГОБ), одним із президентів Європейського Конгресу Українців, а згодом почесним головою, довголітнім членом Ради директорів Світового Конгресу Українців.

Зенон Коваль поспілкувався зі студентами, колективом Львівської політехніки та громадськістю.

- **Зустріч з Ігорем Ігнатовичем меценатом, громадським діячем українського походження**

24 лютого студенти та викладачі Львівської політехніки, а також громадськість Львова мали унікальну можливість поспілкуватися з Ігорем Ігнатовичем – відомим канадським підприємцем, меценатом, громадським діячем українського походження, який став продюсером фільму «Гіркі жнива» – першої англomовної художньої стрічки про Голодомор в Україні 1932-33 років.

Ігор Ігнатович прибув до Львова на запрошення МІОКу. Підготовка цього візиту тривала понад півроку за активного сприяння голови Представництва Світового Конгресу Українців в Україні Сергія Касянчука. Програма перебування пана Ігнатовича у Львові охоплювала виступи перед студентами, зустріч з міським головою Львова та головою Львівської обласної державної адміністрації, численні інтерв'ю та виступи на телебаченні, а також участь у прем'єрному показі фільму «Гіркі жнива»

Зустріч у Львівській політехніці стала продовженням циклу заходів, організованих МІОКом, метою яких є через знайомство і спілкування з визначними особистостями, зорієнтувати молодь у виборі власної моделі особистісного розвитку і служіння Україні.

Від імені багатотисячної академічної громади гостя привітав ректор Національного університету «Львівська політехніка» професор Юрій Бобало, який зазначив, що шлях до успіху пана Ігнатовича є важливим і повчальним для молодих людей, які лише розпочинають своє професійне сходження.

Директор МІОКу Ірина Ключковська зазначила, що Ігор Ігнатович – це людина, яка саме себе створила. Водночас, він зумів розвинути соціально відповідальний бізнес. Інвестиції Ігоря Ігнатовича виконують соціально важливу функцію і в країні проживання – Канаді, і в країні походження – Україні. Також директор МІОКу наголосила, що приклад Ігоря Ігнатовича є дуже важливим для нашої молоді, яка з величезним зацікавленням слухала гостя.

Голова Світової та Координаційної Виховно-Освітньої Ради та почесний консул Канади в Україні Оксана Винницька-Юсипович наголосила, що вона, як і подружжя Ігнатовичів, належить до покоління нащадків українських біженців: «Наші бабусі, дідусі, малолітні мами й тати покинули свої прадідівські землі, пройшли крізь табори біженців, іміграційні комісії відбору, втікаючи від воєнних дій та насильницького режиму. Приїхавши до Канади вони створили громади, парафії, школи, театральні гуртки – народили дітей».

Також вона зазначила, що характерною ознакою нащадків біженців є прагнення донести правду про події, які змусили їхніх родичів втікати від воєнних дій та насильницьких режимів.

У своєму виступі Ігор Ігнатович розповів про власний досвід створення успішного бізнесу, про роль батьків, а особливо відзначив підтримку дружини. Він наголосив, що крім знань, потрібен також сильний характер, і якщо ви маєте ідею, і хочете чогось досягнути, це не станеться за день. «Для цього необхідно довго працювати. Обов'язково буде тяжко, але завжди потрібно «пхати вперед», – сказав він.

Дуже важливо, що пан Ігнатович заявив, що вірить в Україну, в її молоде покоління і хоче, щоб воно реалізувало себе сповна для України. «Так, в Україні є неспокій, війна, але тут є також великий потенціал. Це і підземні ресурси, і сільське господарство, і великі знання, яких бракує у багатьох інших країнах», – сказав він.

Звісно, що чимала увага приділялася фільму «Гіркі жнива», прем'єра якого у Львові відбулася у цей же день. За словами пана Ігнатовича, основним завданням фільму було розказати світові про Голодомор, і якщо це буде зроблено, він вважатиме стрічку успішною, незалежно від того, чи стане фільм прибутковим у фінансовому плані.

Зустріч завершилася жвавим спілкуванням пана Ігнатовича із студентською молоддю та переглядом уривків із фільму «Гіркі жнива».

• Презентація книги «Три поеми» Віри Вовк відомої української поетеси

7 травня в приміщенні Львівського музею історії релігії відбулася багатолюдна, емоційна й надзвичайно тепла зустріч із відомою українською поетесою, громадською діячкою, професоркою Вірою Вовк. Ініціатором заходу став МІОК на чолі з директором Іриною Ключковською.

Віра Вовк презентувала на своїй Батьківщині збірку «Три поеми», до якої увійшли твори «Земля іскриста», «Гріх святости», «Ластів'яче перо». Це видання авторка присвятила своїм найближчим подругам-посестрам — українській художниці зі Швейцарії Зої Лісовській та музикантці із Бразилії Терезії де Олівейрі.

«Дякую за можливість ще раз побути в моїй Україні, доторкнутися її, побачити незабутні мені місця і лиця, обійняти дорогих мені людей. Я вдячна за цей дар і за любов. Саме така глибока любов віддає молоде життя за свій край. Вона живить надією та оптимізмом мої покоління. Жиймо в любові, щоб усі наші думки і бажання світили і сяjali, тоді Україна воскресне! Я відчуваю себе щасливою, коли мені народжується добра книжка чи добра поезія. Це містичне спілкування з красою. Я хочу ділитися цим своїм щастям. Поетові найважливіше — творити. І він радіє, коли його творчість торкається душі», — такими думками поділилася поважна гостя.

Український письменник та перекладач із Польщі, професор університету ім. Марії Кюрі-Скловської в Любліні Тадей Карабович не зміг приїхати та написав зворушливий лист-привітання. В ньому він зокрема наголосив, що літературний феномен Віри Вовк у тому, що поетеса плекає в творчому дискурсі авторську картину світу, базуючи її на багато культурності. Цей багатогранний та складний концепт бачимо як творчий процес. Її твори — це скарб серця. А філософія творчості єднається навколо української ідеї.

На зустрічі звучали твори Віри Вовк. Добірку поезії продекламували учасники Народного театру-студії «Хочу» Народного дому «Просвіта» Національного університету «Львівська політехніка», яку доповнили музичні твори у виконанні струнного квартету «Поліфонія» (керівник Роман Кресленко).

Спеціально до приїзду письменниці в Україну, польський письменник, який написав книгу «Доктор Селянський» про батька поетеси Анджей Ходацький, виготовив і передав до Львова гебаневий реліквіар із землею з могили доктора Остапа Селянського та трьохсот тисяч невинних жертв, що загинули під час бомбардування Дрездена в ніч на 13 лютого 1945 року. Доктор Селянський, рятуючи під час нальоту життя людини на операційному столі, відмовився спуститися в бомбосховище і загинув, як герой. Згодом реліквіар встановлять у Соборі Святого Юра, з яким тісно переплітається доля родини Віри Вовк.

У переддень зустрічі Вірі Вовк вручили почесне звання Doctor Honoris Causa Національного університету «Києво-Могилянська академія».

Про десятилітню дружбу та тісну співпрацю пані Віри з МІОКом розповіла директор Ірина Ключковська, наголосивши, що не один народ хотів би мати поетку такої глибини. В цій поезії закодоване життя Віри Вовк, базоване на християнських цінностях. Вона пише: «Моя душа стане дзвоном старої бойківської дзвіниці, щоб голосити за мертвими і будити живих». І справді, вона ціле своє життя будила мільйони українців, розсіяних по світах. Життєвим кредо нашої почесної гості є зберігати рідну культуру, рідне слово. Ці принципи мають стати фундаментальними для всіх нас.

Глибокий аналіз творчості Віри Вовк зробив відомий український поет-шістдесятник, лауреат Національної премії України імені Тараса Шевченка Ігор Калинець. Він наголосив і на значущості цієї зустрічі і для українців, і для поетеси: «Нині ще одне повернення Віри Вовк на Батьківщину. Вона в своїх спогадах пише: найцінніше, що я забрала з України — її пахощі і прянощі. Він цупко всотався в пам'яті. Це був ніколи невтрачений запах євшан-зілля, віри й правіри, історії і звичаї, калейдоскоп рідних облич. І це щось непояснено сильніше, бо і вона знову тут».

Радістю від можливості спілкування поділилася й поетеса та видавець Мар'яна Савка та співак, учасник гурту «Пікардійська терція» Ярослав Нудик. «Велике щастя і радість бачити вас. У нашому житті є велика любов і велике щастя бути поруч із вами. Своїм життям, своєю долею ви зшиваєте розірвані клапті нашої ідентичності. Це надзвичайно важлива місія. Я щаслива, що ми хоч трошечки до цього дотичні», — зазначила Мар'яна Савка.

- **Діалоги з Мирославою Гонгадзе керівником Української служби «Голос Америки»**

30 листопада у приміщенні Актової зали Львівської політехніки відбулося спілкування академічної спільноти та громади Львова з головним редактором і керівником Української служби «Голос Америки» Мирославою Гонгадзе, яка приїхала до політехніки на запрошення МІОКу.

Вітаючи пані Гонгадзе у стінах Львівської політехніки, перший проректор Володимир Павлиш зазначив, що «сьогодні ми разом з Мирославою Гонгадзе маємо можливість обговорити особливості роботи української служби «Голос Америки», що є не тільки джерелом інформації про американсько-українські відносини, політику США та життя в Америці, а й центром поширення об'єктивних та незалежних новин... Адже, одним із основних завдань нашого Університету є виховання творчої молоді, свідомого громадянина, який буде працювати для гідного майбутнього нашої держави та суспільства загалом. Для досягнення цієї мети потрібно залучати багато інструментів, і одним із найдієвіших є журналістика».

На початку свого виступу Гонгадзе наголосила: «Я приїхала сюди для того, щоб почути вас! Я думаю про вас, як вам допомогти зрозуміти цей світ краще і переконати вас у тому, що всі рішення, які ви приймаєте, – це ваші рішення, і ніхто їх замість вас не прийме і не виконає!».

Після короткого ознайомлення аудиторії з роботою «Голосу Америки» та формуванням української служби в ній Мирослава Гонгадзе розпочала активне спілкування з учасниками зустрічі. Студенти впродовж години часу мали можливість задавати запитання та почути експертну думку Гонгадзе про те, чи може бути пропаганда позитивною; яким чином реагують американські ЗМІ на російську пропаганду; як реагувати на провокативні заголовки у ЗМІ; які є відмінності між українською та американською журналістикою; яка роль української діаспори в Америці в українській інформаційній війні проти Росії; як реагувати на цензуру в Україні; чи можливі в Україні незалежні ЗМІ та що для цього потрібно, а також наскільки пересічні американці обізнані про війну в Україні. Студентів цікавили й деякі особисті запитання: з чого розпочалася журналістська кар'єра Мирослави Гонгадзе, які поради вона могла б їм надати, щоб стати успішними журналістами.

На завершення зустрічі директор МІОКу Ірина Ключковська подякувала Мирославі Гонгадзе за те, що вона погодилася зустрітися та поспілкуватися зі студентами Львівської політехніки і своїм прикладом наполегливості, професіоналізму та нездоланності надихнути їх на майбутні звершення.

- **Зустріч з Блаженнішим Святославом присвячена 30-ій річниці проголошення Декларації польсько-українського прощення та примирення**

5 грудня в актовій залі Львівської політехніки відбулася зустріч Глави УГКЦ Блаженнішого Святослава зі студентською молоддю Львівської політехніки, ініційована МІОКом, з нагоди відзначення тридцятої річниці проголошення Декларації польсько-українського прощення та примирення.

Ректор Національного університету «Львівська політехніка» у вступній промові підкреслив важливість зустрічей студентства з духовними та інтелектуальними провідниками української нації та зазначив: «Лише базована на християнських засадах професійна та суспільна діяльність молодих людей дасть добрі результати у майбутньому для розвитку нашої держави, суспільства, родини».

Ірина Ключковська, директор МІОКу, зауважила, що це вже друга зустріч академічної спільноти із Главою УГКЦ, перша відбулася у 2013 році та була присвячена темі Віри та Науки. Ірина Михайлівна констатувала, що за результатами соціологічного дослідження міграційних настроїв студентів, проведеного МІОКом, 80 % респондентів не бачать себе в Україні, та звернулася до Блаженнішого з проханням дати ціннісні орієнтири та духовні точки опори українській молоді для реалізації отриманих знань та Батьківщині.

Розпочинаючи розмову, Блаженніший Святослав зауважив: «Зустрічі із студентською молоддю Львівської політехніки відбуваються у поворотні моменти нашої дійсності. Дуже символічно, що такі зустрічі відбуваються у Львівській політехніці – одному з найбільших вищих навчальних закладів України. Як не тут, то де інакше?».

Блаженніший зазначив, що цього року минає 30 років офіційного діалогу примирення між польським та українським єпископатом, в ході якого було проголошено ключове гасло: «Прощаємо і просимо пробачення». До початку цього діалогу спричинилися з нашого боку Блаженніший Мирослав (Любачівський), а з польського – примат Польщі Юзеф Глен. Ця історична зустріч була під натхненням проводом Папи Римського Івана Павла II. Продовженням українсько-польського примирення стала низка зустрічей, зокрема 2005 рік був роком Пресвятої Євхаристії і саме у цей рік примирення перейшло у літургійний процес – єпископи проголосили молитву про примирення. Тоді у Варшаві десятки тисяч поляків під час літургії відповіли на заклик до примирення, який прозвучав під час тайни євхаристії,

єдиним словом: «Амінь», що означає «Нехай буде». Подібна акція відбулася і у Львові, на Сихові. Тоді велика делегація приїхала до нас із Польщі, і теж у літургійному, євхаристійному ключі, а євхаристія – це тіло Христове, найвищий знак примирення і поєднання між людьми і Богом, десятки тисяч львів'ян українців відповіли на цей заклик до примирення тим же словом: «Амінь».

Блаженніший Святослав також зазначив, що українсько-польське примирення – глибоко європейський процес і є третім кроком до єдності Європи. Першим – є примирення між французьким та німецьким народом. Другим – між німецьким та польським народом. Одним із ініціаторів польсько-німецького примирення із польської сторони був Карл Войтила, майбутній Папа Іван Павло II, а із німецького боку – архієпископ Йозеф Ратцінгер, пізніше – Папа Венедикт XVI. Говорячи про Папу Івана Павла II, Глава УГКЦ, зазначив, що Іван Павло II – батько, у християнському сенсі, об'єднаної Європи та натхненник українсько-польського примирення.

Ще одним свідченням українсько-польського примирення було підписання у 2013 році, у роковини Волинської трагедії, документа між українцями й поляками. Проте, Блаженніший зазначив: «Знаєте, мабуть ми тоді переоцінили наші здобутки. Бо вже на початку 2016 року відчули, що з приходом у Польщі нової політичної сили до влади, ситуація стала погіршуватися. Не хочу засуджувати когось, я хочу діяти в логіці святого Папи Івана Павла II і шукати те, що єднає, а не те, що протиставляє чи ділить нас».

Блаженніший Святослав також торкнувся теми міграції у Європі та зазначивши, що еміграція не є лише українською проблемою і навів приклади: половина хорватів покинула Хорватію, а половина угорських лікарів виїхала з Угорщини. Сьогодні в Польщі за різними підрахунками є від 1 млн 200 тис українців до 2 млн. Блаженніший припустив, що, можливо, еміграція є елементом сучасної глобальної культури, і назвав завдання УГКЦ у цьому контексті – зробити все, щоб українці в Польщі не асимілювалися.

Студенти Львівської політехніки активно долучилися до діалогу та почули відповіді на численні запитання, зокрема про роль УГКЦ на міжнародній арені; про те, хто з польської сторони сьогодні готовий зробити крок до українсько-польського примирення; як молодь може вплинути на процес примирення; як мотивувати студентів не покидати Україну; яким чином протидіяти загостренню негативних польсько-українських стосунків; про доцільність спільного святкування Різдва та інших свят; ставлення Блаженнішого до об'єднання Західної та Східної Церков; бачення Владики щодо майбутньої співпраці студентської молоді із УГКЦ.

На завершення зустрічі пролунала «Молитва за Україну» у виконанні Народної хорової капели студентів «Гаудеамус» народного дому «Просвіта» Львівської політехніки.

Додаток № 5.

III. III. Зустрічі:

- **Зустріч із Мирославою Керик - Президентом Фонду «Наш вибір»**

26 травня в приміщенні МІОКу відбулася зустріч колективу з Мирославою Керик – президентом Фонду «Наш вибір» та головним редактором однойменної газети для українців у Польщі.

Під час зустрічі Мирослава Керик детальніше ознайомила працівників МІОКу з роботою Фонду, зокрема виданим Довідником для громадян України у Польщі, розповіла про

відкриття Українського дому у Варшаві та співпрацю з Посольством України, а також торкнулася проблем, які постали сьогодні перед українськими громадами у Польщі.

У ході розмови про проблемні аспекти сучасної української міграції до Польщі було окреслено сфери для подальшої співпраці МІОКу та Фонду «Наш вибір», а також обговорено можливі нові спільні проекти.

- **Зустріч із Андрієм Якубувим громадським діячем, студентом Університету Валенсії**

1 серпня до МІОКу завітав Андрій Якубук, громадський діяч, студент Університету Валенсії (Іспанія).

Андрій вивчає право, політичні науки і державне управління в університеті Валенсії. Дрогобичанин за походженням, він є упорядником книг іспанською на українську тематику. Видавав електронний журнал для українців Іспанії «Надсегурська Україна» (у 2014-2015 рр.). Заснував українсько-іспанське студентське наукове товариство («Ассіо UV-Україна»). Веде каталаномовні курси з основ української, слов'янських мов та культур в Службі мовної політики Університету Валенсії (з 2014 р.). Також, досліджує участь українців у Громадянській війні в Іспанії.

За короткий час зустрічі було обговорено ряд важливих питань, зокрема реалізовані та майбутні спільні проекти. Так, у 2016 р. був реалізований спільний відеопроєкт Українського товариства Університету Валенсії та МІОКу, присвячений ювілейним роковинам Івана Франка та Мігеля де Сервантеса. Також, за підручниками з української мови як іноземної «Крок до України», створені фахівцями МІОКу, навчаються студенти іспанці, з якими працює Андрій. Минулого разу він повіз до університету наші підручники і подарунок для ректора університету Валенсії – книгу Щоденної всеукраїнської газети «День» «Україна інкогніто» англійською мовою.

Цього року Андрій Якубук був активним учасником подій, присвячених 50-літтю СКУ у Львові.

- **Зустріч з Іриною Веріті активісткою групи Ukraine Freedom Support Group UFSG у Вашингтоні**

На зустрічі говорили про четверту хвилю еміграції, нові шляхи і новітні механізми спільнотного згуртування, про відповіді українців Вашингтону на виклики, що постали перед Україною, про народження нових організацій, що з'явилися після подій на Майдані і з початком війни, розв'язаної Росією. За словами Ірини, у Вашингтоні є три організації, які сформувалися після Майдану: «Razom for Ukraine» в Нью Йорку з осередком у Вашингтоні, «United Help Ukraine UHU, що багато робить для допомоги фронту і для біженців та група Ukraine Freedom Support Group UFSG, до якої належить Ірина. Група організувалась через соціальні мережі тоді, коли було необхідно лобювати законопроект американського Сенату на підтримку України.

Це була фантастична праця Ірини Веріті та її однодумців, яким вдалося мобілізувати велику кількість українців та прихильників України. Робота мала не менш фантастичний результат – прийняття Закону про підтримку свободи України 2014 (англ. Ukraine Freedom Support Act of 2014). Законопроект, ухвалений 11 грудня 2014 Сенатом і 12 грудня 2014 Палатою Представників США, визначає Україну військовим союзником США за межами НАТО. 18 грудня Закон підписав Президент США Барак Обама.

Цей Закон дозволяє послідовно посилювати тиск на оборонну, енергетичну і фінансову галузі російської економіки та спрямований на захист України, Грузії, Молдови та інших країн регіону від російської агресії — як воєнної, так і енергетичної.

Автором документу є сенатор Роберт Менендес. Його було пролобійовано активістами української діаспори, серед якої ключову роль відіграла Ірина Веріті.

Палата Представників у пришвидшеному режимі прийняла свій варіант Закону, що майже повторює зміст S.2828. Він має № H.R.5859 і назву «Про введення санкцій стосовно Російської Федерації з метою забезпечення додаткової допомоги Україні, а також для інших цілей» (англ. To impose sanctions with respect to the Russian Federation, to provide additional assistance to Ukraine, and for other purposes).

Автор проекту – конгресвумен Марсі Каптур. Саме цей варіант документа підписаний президентом США.

На завершення МІОКівці подарували п.Ірині підручники з української мови як іноземної «Крок 1» і «Крок 2» і запросили на зустріч з академічною спільнотою Львівської політехніки і журналістами Львова.

- **Зустріч з Тарасом Демкурою, віце-президентом Міжнародної торгової палати в Україні**

9 серпня відбулася ділова зустріч з Тарасом Демкурою, віце-президентом Міжнародної торгової палати в Україні (Ukraine ICC). Узгодили можливості експонування в рамках Днів української діаспори частини колекції з Етно-галереї Тараса Демкури. Спілкування було цікавим і плідним. Обговорили перспективу створення нових проектів. Коли сповідаються спільні духовні цінності, то з'являється впевненість в тому, що будуть добрі для загальної справи результати.

- **Зустріч з представниками Українського культурного товариства «Просвіта» в Аргентинській Республіці**

11 серпня до Львова завітали представники Українського культурного товариства «Просвіта» в Аргентинській Республіці, організації, яка вже майже сто років гуртує українців Аргентини та працює для поширення та популяризації національної культурної спадщини українського народу у цій країні.

Свій перший візит до України просвітяни розпочали з відвідин Національного університету «Львівська політехніка», де у складі шести осіб, а саме Романа Назарика, секретаря товариства, та членів Управи «Просвіти»: Романа Данилишина, Юрія Ромчика, Петра Маслюка, Сергія Яремка та Петра Юзичука, зустрілися з Володимиром Павлишем, першим проректором Університету та Іриною Ключковською, директором МІОКу.

У рамках зустрічі було обговорено низку важливих питань стосовно необхідності налагодження співпраці держави Україна з українською громадою в Аргентині, яка за останніми оцінками налічує близько 300000 українців, перспективних проектів у ділянці освітнього та культурного обміну, учасниками якого можуть стати університети Аргентини та Львівська політехніка, а також було відзначено приклади ефективної співпраці МІОКу з Українським культурним товариством «Просвіта», зокрема проведення навчально-методичного семінару «Навчання української мови як іноземної» для вчителів українських суботніх шкіл у м. Буенос-Айрес, куди на запрошення «Просвіти» їздила Олесь Палінська, старший науковий співробітник Інституту, інтенсивного курсу української мови для учнів та студентів в Аргентині, а також наукового семінару на тему «Українці Аргентини» в МІОКу.

Учасники зустрічі висловили переконання, що багаторічна співпраця, що була започаткована ще у 2012 році між українським товариством «Просвіта» Аргентини з одного боку та МІОКом і львівськими політехніками з іншого буде продовжуватися і надалі.

Після зустрічі з першим проректором представники товариства «Просвіта» Аргентини відвідали МІОК. Гості розповіли про майже столітню діяльність товариства «Просвіта», а також зазначили, що цього року в Аргентині відзначають 120 років від першої хвилі імміграції українців. Важливим є те, що МІОК тривалий час співпрацює із товариством «Просвіта» у Аргентині, а в українських школах активно використовуються підручники, розроблені в нашому Інституті. Під час зустрічі працівники МІОКу розповіли про освітній напрям діяльності Інституту, зокрема презентували освітній портал «Крок до України» та літню школу україністики.

На зустрічі була присутня також Надія Любомудрова – заступник голови товариства «Просвіта» ім. Т. Шевченка Національного університету «Львівська політехніка». Надія Любомудрова розповіла про підготовку заходів з нагоди відзначення 150-ліття діяльності товариства «Просвіта» ім. Т. Шевченка Національного університету «Львівська політехніка» та запросила просвітян з української Аргентини до співпраці.

- **Зустріч із Діаною Костишин онукою поета Матвія Костишина з США**

29 вересня в МІОКу відбулася зустріч із Діаною Костишин — онукою поета Матвія Костишина, уродженця Рогатинщини, який емігрував до Канади, пізніше до США на початку минулого століття.

Участь у такому академічному знайомстві узяли працівники МІОКу, професорки Інституту будівництва та інженерії докілья Оксана Позняк та Христина Соболя.

— Матвій Костишин належить до тих перших трудових мігрантів з України, які їхали в нікуди, працювали на чорних роботах, мусили інтегруватися поволі в тамтешнє життя, та водночас знаходили час, щоб зайнятися українською справою, — наголосила на важливості зустрічі директорка МІОК Ірина Ключковська. — По-друге, маємо приклад, як ми всі повинні пам'ятати про своє коріння.

Пані Діана, одержавши у спадок від діда чимало книжок, вирізок, віршів, вирішила передовсім збагнути, про що він писав. Ні вона, ні її батьки не розмовляють українською. Переклад, звісно, не дав можливості зрозуміти, якого рівня це поезія. Тому, крім бажання приїхати на Батьківщину свого діда, пізнати місця його народження та людей, ще одна мета поїздки в Україну — аби хтось проаналізував творчість Матвія Костишина і сказав, чи надається вона до публікування. Адже саме про це мріяв дід пані Діани — щоб його вірші видали. Гостя привезла три зошити з його творчого спадку, а в електронному вигляді — усі його поезії (понад 500).

Внучка українця-емігранта докладно розповіла про його життєвий шлях: народився 10 серпня 1888 р. в с. Дегова на Рогатинщині, в 11 років став сиротою, у 25, відслуживши лікарем в австро-угорській армії, емігрував до Канади. І там, і пізніше у США все життя працював столяром. Не мав ніякої освіти, займався самоосвітою. Попри те, мав понад 250 публікацій своїх творів у газеті «Свобода». Найбільше його поезій — це народні переспіви на різні історичні події, громадянську та патріотичну лірику, сатиру та гумор. Невелика частина — вірші-посвята дітям, дружині, відомим особам та Українському Народному Союзові.

Та з'ясувалося, що політехніки, зокрема працівники МІОКу, готуючись до зустрічі, знайшли не менше інформації про поета. Відтак вийшов повноцінний діалог.

Ігор Калинець, на прохання гості оглянувши один із зошитів поезій, проаналізував:

— Я тут бачу наслідування Тараса Шевченка, Степана Руданського (щоправда, твори Матвія Костишина більш розлогі, він тяжів до епічного стилю), поезія здебільшого для домашнього вжитку, нефахова. Але мова дуже добра, незасмічена. А особливу увагу всі звертають на дивовижно каліграфічний почерк.

Додаток № 6.

IV. Культурно-мистецькі заходи:

За звітний період організовано та проведено :

- **XVIII Міжнародну фотовиставку «Дня»**

Другий день «Дня» у Львові порадував відкриттям традиційної, уже XVIII фотовиставки у стінах НУ «Львівська політехніка». Найкращими світлинами фотомайстрів і фотоаматорів жителі і гості міста Лева могли насолоджуватися до 4 червня.

Побачити відкриття фотовиставки за участі головного редактора «Дня» Лариси Івшиної прийшли міський голова Андрій Садовий, заступник голови ОДА Оксана Стоколос-Ворончук, інтелектуали, мистецькі діячі, гості міста та усі небайдужі до фотожиття нашої країни. Так би мовити, порадіти і переболіти.

Професор Юрій Бобало, ректор вишу, що традиційно гостинно приймає фотовиставку газети, зазначив: «Львівська політехніка – це технічний виш, але без цієї гуманітарної складової, яку приносить Лариса Івшина, нам не обійтися. Коли проходжу повз ці світлини, розумію, що кожен викладач і студент має їх побачити». Юрій Ярославович подякував Ларисі Олексіївні за щорічну фотовиставку і внесок газети «День» у розбудову національної свідомості.

Тетяна Вергелес, головний редактор Інформаційної агенції ZIK, акцентувала: «В Україні немає рівня, який би відповідав фотовиставці газети «День». Я не можу сказати про білу заздрість, я можу сказати про велику радість за те, що ми маємо в кого повчитися».

«У нас з газетою «День» справжній роман, співпраця, яка дає дуже гарні результати. Ми сьогодні маємо прекрасну «дзвіницю», яка б'є вже 20 років, – розповіла директор Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків з діаспорою Ірина Ключковська. – Газета «День» нас застерігає, попереджає, вчить. Сьогодні маса людей піддається маніпуляціям. Але ми повинні пам'ятати, що кожен з нас має право вибору. Має право повстати проти маніпуляції, повстати проти системи, заявити на повний голос. Саме цьому вчить газета «День», і я вважаю, що це – одне із її найважливіших завдань: з кожного сформуванати одиницю, яка могла б заявити про себе. В газети є традиції, які базуються на моральних засадах. Для мене важливе це «Зоряне небо над нами і моральний закон усередині кожного з нас». Це дуже важливо, аби кожен з нас мав оцей внутрішній моральний закон. Цього вчить газета «День». Якщо нас набереться критична маса, Україна відбудеться як здорова українська, європейська держава».

Також Ірина Ключковська звернулась до молоді із закликом читати газету «День», ходити на виставки, писати для формування твердої позиції.

Лариса Івшина у своєму виступі акцентувала: «Незмінними константами цього спілкування завжди є наша висока виставка і атмосфера: живі, прекрасні обличчя, які нас надихають, підживлюють, показують, що наша праця, яка триває протягом понад 20 років, дійсно дає свої плоди. Якщо говорити про обсяг завдань, то очевидно, що ще дуже далеко до критичної маси. У мене ніколи не було на цей рахунок жодних ілюзій. Коли мене запитують, чим я власне займаюся, то маю багато варіантів відповідей. Одне з них: газета «День» знімає «порчу». А я особисто займаюся навіюванням. Якщо «перекласти» для розумного товариства, то ми створюємо смислове поле України. А я – архітектор цього простору. Невипадково один із наших проєктів, якому вже 5 років, називається «Маршрут №1». «Кровобіг» нашої країни має бути насичений, а ми дедалі частіше бачимо багато «тромбів», «шлаків»... Звичайно, для подолання цього потрібна системна робота. Ми повинні створювати свої контексти. Цей час особливий для того, щоб Україна «встановила» безліч своїх «інтелектуальних» супутників і дала хорошу поживу своєму народу...».

Традиційно під час заходу відбулася акція «Подаруй Бібліотеку «Дня» рідній школі». Набори книг – а це новинка «Сестра моя, Софія...», бестселери «Україна Incognita» та «Україна Incognita. TOP-25», книги з серій «Бронебійна публіцистика» та «Підбивна література», фотоальманах «Жива історія» – за сприяння обласної державної адміністрації отримують 39 шкіл Львівської області.

Не залишилася без подарунка і гостинна «Львівська політехніка» – Лариса Івшина вручила ректорові Юрію Бобалу фотороботу Тетяни Спориніної – призер конкурсу 2013 року під назвою «Львівська мрія», яка, до речі, цієї п'ятниці вийшла на першій шпальті «Дня».

Після відкриття фотовиставки відбулося спілкування головного редактора «Дня» зі студентами і викладачами на тему «Національний діалог».

- **«Національний діалог» з Ларисою Івшиною головним редактором газети «День»**

19 травня після урочистої церемонії відкриття XVIII Міжнародної фотовиставки «Дня» у стінах Національного університету «Львівська політехніка» відбулася зустріч-дискусія «Національний діалог» за участі Лариси Івшиної та культурних і громадських діячів, політиків, знаних представників галицької інтелігенції, науковців, журналістів, студентів та всіх інших львів'ян, яким цікава якісна альтернатива «Дня». Охочих послухати меседжі головного редактора «Дня» виявилось настільки багато, що деякі з них стояли у проході.

На початку зустрічі студентки «Львівської політехніки» Вітослава Глагович та Марта Хархаліс презентували міні-фільм про газету «День». Дівчата також провели опитування серед спудеїв політехніки, чи читають вони газету та що думають про її проекти. За словами студенток, зробити цей фільм було для них великою честю, адже обидві є постійними читачками газети. Після презентації фільму Вітослава та Марта подякували Ларисі Олексіївній за можливість інтелектуального розвитку завдяки газеті та її проектам. «Як газета обирає молодь, так і молодь обирає газету «День», – зазначили авторки фільму.

«Багато людей кажуть, що зараз світ живе у цифрову еру, у час швидких та «жовтуватих» новин. У період спрощення та життя у режимі Twitter. Але якщо ми все це приймемо на віру, то втратимо себе. Ми не хочемо бути однаковим «товаром» у «супермаркеті», ми «бутікова», «нішева культура», – розпочала зустріч Лариса Івшина.

Гості заходу відзначили важливу просвітницьку місію газети і висловили побажання у кілька разів збільшити тираж видання. «Чи може зараз бути «День» з мільйонним накладом? Ні, не може. Ми «острів», який має амбіції стати материком. Але ми ще «острів». Ми альтернатива у середовищі ЗМІ. З чітким баченням і орієнтиром, звідки вийшли і куди нам йти», – пояснила Лариса Олексіївна

Під час двогодинної зустрічі підняли питання і про засилля політиків у телеефірах, і про потенціал української молоді, і про те, чому варто припиняти «ходити поміж трьох сосен». Лариса Івшина надихнула львів'ян на роздуми, тому гості ще довго ділилися враженнями у коридорах «Львівської політехніки».

- **Презентацію п'ятикнижжя Ігора Калинця громадського діяча, шістдесятника, лауреата Національної премії України імені Тараса Шевченка**

14 червня вщерть заповнена зала Музею етнографії та художнього промислу ще раз засвідчила — глибинна думка й особливий творчий світ відомого поета, громадського діяча, шістдесятника, лауреата Національної премії України імені Тараса Шевченка, заступника директора МІОКу Ігоря Калинця надихають, окрилюють і залишаються важливими орієнтирами для багатьох.

П'ятикнижжя до якого увійшли видання «Про декого і дещо» (публіцистика), «Молімось зорям дальнім» (повість), «Знане і незнане про Антонича» (матеріали до біографії), «Колесо фортуни» (інтерв'ю за 30 років), «Листи до Дзвінки з ув'язнення» (з листів 1973–1978 років)

видані впродовж 2016-17 років у видавництві «Сполом». Якщо врахувати попередні видання поезії й творів для дітей, входять до десятитомника, який вже взимку доповниться останнім томом, у який увійдуть переклади Єжи Герасимовича.

— Ця презентація, без сумніву, є знаковою подією в літературно-мистецькому житті Львова. Адже це нагода познайомитися з Калинцем-прозаїком, публіцистом, дослідником, упорядником багатой спадщини Ірини Калинець. Видані книги — своєрідні документи епохи новітньої історії України, багата джерельна база для майбутніх дослідників, істориків, журналістів, літературознавців, політологів. Для читачів — захоплива мандрівка стежками Богдана-Ігоря Антонича, сторінками недавніх, але вже призабутих подій становлення нашої держави, для педагогів — уроки виховання й освіти через листи до донечки, — наголосила на початку заходу його модератор, лауреат премії Ірини Калинець, директор МІОКу Ірина Ключковська.

Привітати поета прийшло чимало його друзів, знайомих, поціновувачів його творчості.

— Ігор Калинець — це явище творчо-екзистенційне, яке переросло в громадянський формат та вибудувалося в парадигмі нашого національного мислення, духу. Пригадую, тридцять років тому в цій залі відбувалося Шевченківське свято і пан Ігор вперше після звільнення з'явився в цьому середовищі. Це був сигнал, що до Львова повертається велика потуга, що стане провідною в нашому інтелектуальному бутті. І так дійсно сталося. Він разом зі своїми колегами-шістдесятниками артикулював завдання, які стояли перед Україною в час політичних трансформацій. Пан Ігор взорував нам і надалі веде шляхом високих критеріїв і в поведінці, і в мисленні. Ці книги цінні передовсім тим, що вони є питомими складовими його цілісного мистецького світогляду — проаналізував знаковість постаті Ігоря Калинця мистецтвознавець, проректор Львівської національної академії мистецтв Роман Яців.

«Книги про декого і про дещо»

— Сам автор говорить про те, що до нього приходили різні музи. Перша муза — Пробуджена, яка надихнула на поезію до арештів. Друга муза — Невольнича, завдяки якій з'явилися твори в час арешту і на засланні. Третя муза — Мовчання, із якою мусили змиритися і прийняти її. І нарешті прийшла четверта — Громадянська. Всі вони дарували йому свободу бути вільним у часи нашого спільного концтабору, в часи заслання і арешту, й зараз — перед нашим світом; а нам — дивовижний світ поезії Калинця. Недаремно говорять, що ми живемо в епоху поезії Калинця, — наголосила Ірина Михайлівна.

Більше про книгу розповів професор, член НТШ, член-кореспонденту НАН України Микола Ільницький. Він зокрема зазначив, що в ній Ігор Калинець постає в різних іпостасях. Найперше, як борець за легалізацію УГКЦ, для чого він зробив дуже багато. А також той, хто відкриває світ своїх соратників-дисидентів. Ще Ігор Калинець постає в іпостасі поета, літературного критика й літературознавця.

«Молімось зорям дальнім»

Ця вишукана поетична повість була написана в слідчому ізоляторі в 1973 році. Одним із перших читачів цієї книги був Іван Світличний. Він написав, що Ігор Калинець — син країни колядок, для якого відступництво дорівнювало б самогубству.

— Це справедлива і об'ємна характеристика постаті Калинця в орбіті українства. Він ціле життя бореться, щоб ми не були плиткими, а глибокими. Це проза, як органічне продовження його потреби пошуку чогось справжнього, нефальшивого. Сам автор називає її повістиною. Він скромний і самокритичний до цього визначального для української літератури твору, — зауважив фольклорист, проректор Львівського національного університету ім. Івана Франка Ярослав Гарасим:

«Знане і незнане про Антонича»

— Нашому інституту пощастило, бо ми бачили процес творчості, пошуку й народження цієї книги. Я би це назвала одержимістю. Бо в час праці над книгою в пана Ігоря не було інших думок, окрім пошуків. Цю працю він присвятив своїй онучці Ганнусі Мамчур та всій молодій порослі.

Науковий співробітник відділу українського літератури Інституту народознавства ім. І. Крип'якевича Данило Ільницький, який є співавтором цієї книги, говорив про Ігоря Калинця не лише, як про свого улюбленого поета, людину з цікавим почуттям гумору, як про того, хто зробив великий вклад в історію України другої половини ХХ століття, а передовсім як про людину рівноваги, справжнього соборника.

— На мою думку, пан Ігор є живим втіленням Антонича. Сьогодні, він як і Антонич посилає нам месидж про те, що мистецтво має бути закорінене в архетипній свідомості України, а з іншого боку воно повинне бути модерне. Калинець заново відкрив для нашої літератури Богдана-Ігоря Антонича. Одним із найголовніших досягнень власне і є ця книга, де він зернятко за зернятком зібрав фактологічні, біографічні дані про поета. Дуже символічно, що вважаючи себе учнем Антонича, Калинець робить багато для його популяризації, формуючи фундамент для подальших досліджень. Окрім усього, Ігор Калинець уміє всім ділитися з іншими. Так він ділить право інших теж належати до Антоничівської спільноти.

«Колесо фортуни»

В передмові до книги Ігор Калинець зазначає, що його часто просять написати біографію. «Та ці інтерв'ю – це найкраща моя біографія».

— Читати цю книгу — насолода від викладу, стилю, щирості. Це розмови на різні теми, з різними людьми. Вони дають можливість побачити Ігоря Калинця цілісно, як письменника, мислителя, громадянина, митця. Перше інтерв'ю датоване 1988 роком, а останнє в цій книзі 2016 роком. Ми дізнаємося про родину, про навчання в школі, університетське життя, знайомство із середовищем, відданим Україні, про нескорене бажання творити, про страшний і складний період табірної життя, про товариство людей, які невтомно допомагали, про повернення й інтенсивну громадську роботу. Пан Ігор в цих інтерв'ю багато говорить і про свою еволюцію, коли переступив через страх і відчув, що його український дух сильніший за систему. Наприкінці 60-х років у Києві була мода на «калинцювання» — читати поезію Калинця. Щиро сподіваюся, що серед львівської молоді «калинцювання» теж стане популярне, — наголосив у своєму виступі-рецензії декан філологічного факультету Львівського національного університету ім. І. Франка Святослав Пилипчук.

«Листи до Дзвенислави з ув'язнення»

Це найтепліша, емоційно найглибша книга. Як зазначила Ірина Ключковська, вона відкриває нам іншого Калинця — ніжного, зворушливого, доброго тата, мудрого учителя і, без сумніву, ерудита. Ця книга зараз може бути адресована педагогам, як чудовий підручник із педагогіки, а також для усіх батьків і дідусів.

— У цій книзі є також і листівки із репродукціями картин відомих світових художників — Новаківського, Пікассо, Дега, Шагала. Мурашка, Далі, Ван Гога та інших. А на звороті Ігор Калинець писав свої доні поезію до цих зображень. Там є напучування для малої Дзвінки, якими шляхами має йти, чого повинна навчитися, що побачити в музеях, як дійти до української і світової літератури. Я б сказала, що це коротка енциклопедія з мистецтва. Її важливо і корисно почитати всім, — зазначила Ірина Михайлівна.

Непростими спогадами про цей час поділилася донька Дзвенислава Мамчур-Калинець:

— Мені, мабуть, буде найважче говорити, бо це погляд не збоку, а зсередини. Різні почуття наповнюють мою душу. Пригадую і той густий липкий туман страху, що огорнув львівську

громаду, моменти, коли ми були дуже самотні. Та в нашому житті були щирі друзі — товариш тата Роман Харкавий, покійні Стефа Шпичка, Стефа Шабатура та інші. Я завжди відчувала, що батьки, хоч далеко, та беруть участь у моєму вихованні. Звичайно, це було складно, бо через відстань можна передати напучування, але дуже важко передати любов. Лише коли прийшла листівка з дівчинкою, яка танцює на линві і дуже щемливий вірш, я зрозуміла ті страшні переживання батьків, які лишили мене зовсім малою. Та з іншого боку мене переповнює радість, що це опубліковане. Я багато років говорила проте, що з цього вийде прекрасний поетично-мистецький альбом. Маю мрію, щоб частини цієї книги увійшли в шкільну літературу.

На завершення зустрічі поета привітали його чисельні друзі, зокрема відомий філософ, письменник, поет Андрій Содомора.

Додаток № 7.

V. Інші заходи :

Організовано та проведено:

- **Передріздвяння з нагоди 25-річчя МІОКу**

Цьогоріч своє 25-річчя відзначив МІОК. Цій даті була призначена передріздвяна зустріч, яка відбулася **21 грудня**.

На урочистий захід окрім представників академічної спільної були запрошені також очільники Львова та області. Настоятель собору Святого Юра – отець Роман Кравчик передав керівництву університету Вифлеємський вогонь миру, який потім роздали по залу.

За час свого існування МІОК зробив вагомий внесок у розвиток співпраці між Україною й українською діаспорою у світі. Зокрема, вперше в Україні:

1. Інститут провів п'ять Міжнародних конгресів «Діаспора як чинник утвердження держави Україна у міжнародній спільноті» за участю понад двох тисяч осіб – представників 40-а країн світу.
2. За ініціативою МІОКу у 2009 році було скликано Парламентські слухання з питань світового українства, а також серію Комітетських слухань Верховної Ради України.
3. Інститут створив підручники з української мови (як іноземної) «КРОК-1» і «КРОК-2», що базуються на загальноєвропейських рекомендаціях щодо вивчення іноземних мов. За підручниками навчаються на усіх континентах представники української діаспори та іноземці.
4. Вперше у світі було створено портал з вивчення української мови (як іноземної) «Крок до України».
5. Вперше, окрім Міжнародних літніх шкіл україністики «Крок до України» в Україні, проведено літні школи в Аргентині (дві) та літні школи в Казахстані (чотири).
6. Інститутом створено мандрівну виставку «Світовий Конгрес Українців: вчора, сьогодні, завтра», яку представлено в різних містах України та Європи.
7. Книгу «Діти емігрантів про себе», яка є результатом великого проекту про трудових мігрантів, перекладено італійською мовою. Цю книгу Блаженніший Святослав подарував Папі Римському у 2016 році.
8. У 2010 році висаджено єдиний у світі «Сад Світового Українства».
9. Проведено соціологічне дослідження з вивчення міграційних настроїв студентської молоді на Львівщині та у Києві.

10. МІОК – єдина державна інституція, яка підписала Меморандум про співпрацю зі Світовим Конгресом Українців (жовтень 2016 року). Розцінюємо підписання цього документу як акт визнання праці МІОКу міжнародною українською спільнотою. Такі Меморандуми підписано з Урядом та Верховною Радою України, Міністерствами.

Ректор НУ «Львівська політехніка» Юрій Бобало назвав МІОК унікальною у світовій практиці інституцією, яка налагоджує зв'язки з 20-мільйонним світовим українством.

«Галичина і Львівська політехніка пишається тим, що ця структура є у нас. Більше того, я би сказав, що якби такого інституту не існувало, то його варто було б створити», – зазначив він. При цьому ректор додав, що наступного року буде ще один ювілей – 20 років як МІОК перебуває у складі Львівської політехніки. Від імені академічної спільноти Юрій Бобало подякував директору МІОКу і колективу інституту за подвижницьку працю для України.

Голова Львівської ОДА Олег Синютка у своєму вітальному слові наголосив, що сьогодні держава Україна має допомагати всім українцям, незалежно від того, що вони через різні обставини опинилися за межами рідної землі. Зокрема, потрібно допомагати українцям в інших країнах зберігати свою мову, культуру й усвідомлення власної ідентичності. «Також потрібно допомоги великому українському лобі у світі відстоювати інтереси України. Це два надважливі завдання, які сьогодні стоять», – зазначив він.

Від громади Львова МІОК привітав міський голова Андрій Садовий. «Сьогодні багато людей шукають кращої долі в інших країнах. Нам важливо зберігати єдність і будувати завтрашній день. Я вірю в успішну Україну і вірю, що українці будуть повертатися в Україну», – сказав міський голова.

У жовтні 2016 р. МІОК підписав меморандум про співпрацю зі Світовим Конгресом Українців. Його президент Євген Чолій записав відеопривітання з нагоди ювілею інституту, яке продемонстрували учасникам сьогоднішньої зустрічі. Зокрема, Чолій відзначив успішні міжнародні конференції, які проводить МІОК, а також видання освітніх матеріалів для шкіл української діаспори. «Пані Ірино, – сказав він, звертаючись до очільниці МІОКу, – Ви є дійсно надзвичайна людина – талановита, працьовита і жертвна, яка багато від себе вимагає, але й вміє заохотити інших. Тому й не дивно, що члени колективу так віддані своїй справі».

Ірина Ключковська насамперед акцентувала на тому, що Міжнародний інститут освіти, культури та зв'язків з діаспорою був заснований Іриною Калинець, яка «вже тоді поставила перед усіма таку високу моральну планку, від якої не можна відступати ні на крок». Також вона розповіла про різноманітні напрями роботи інституту. Зокрема, наголосила, що МІОК якраз був першою інституцією, яка почала готувати підручники для української діаспори, а також створив перший інтерактивний портал для вивчення української мови як іноземної «Крок до України». «Зараз цей портал і наші підручники використовують на всіх континентах світу», – зазначила вона.

На завершення Ірина Ключковська подякувала своєму колективу за спільну роботу, а своїй мамі і рідним своїх співробітників за підтримку і розуміння.

Окрім того, вона висловила подяку газеті «День» та інформагенції ZIK, які завжди висвітлюють роботу МІОКу і тему зв'язків з діаспорою.

Участь у Форумах:

- **Всеукраїнський суспільний Форум «10 Екуменічний соціальний тиждень: гідність, служіння, солідарність на шляху оновлення країни»**

Директор МІОКУ Ірина Ключковська взяла участь у роботі Всеукраїнського суспільного Форуму «10 Екуменічний соціальний тиждень: гідність, служіння, солідарність на шляху оновлення країни» (4-7 жовтня м. Львів) та виступила ключовим доповідачем на панельній дискусії «Солідарність націй vs національний егоїзм». Темою доповіді Ірина Ключковська обрала «Українські спільноти за кордоном: інтеграція vs асиміляція».

Доповідач вважає, що, ми як країна з однією з найбільших діаспор світу та країна-донор трудових мігрантів, повинні розглядати питання солідарності націй і національного егоїзму також через призму дотримання прав національних меншин та українських спільнот загалом, фокусуючись на питаннях збереження української ідентичності закордонних українців і трудових мігрантів, захисті їх прав і залученні їх ресурсу для розвитку країни походження.

Висвітлюючи питання функціонування національних меншин та українських спільнот різних країн світу та визначаючи основні фактори впливу на їх розвиток, а саме: політику країни проживання, політику країни походження, фактор двосторонніх міждержавних стосунків, активність української громади та кожної окремої особи (її волю чи небажання інтегруватися у життя країни-реципієнта), доповідач опирається на тезу, висловлену Главою УГКЦ Блаженнішого Святослава: «Інтеграція, а не асиміляція», що повинна стати наріжним каменем для кожного, хто обрав життя і працю за кордоном.

Доповідач зазначила, що Україні слід засвоїти уроки від подій, які охопили сьогодні наш турбулентний світ, зокрема йшлося про реакцію Угорщини та ряду європейських держав на прийняття закону України «Про освіту», а саме:

- ✓ пріоритетом має бути обстоювання власних національних інтересів, вибудовуючи власну зовнішньополітичну діяльність на засадах здорового національного егоїзму та на засадах солідарності націй, базованій на дотриманні паритетності у всіх сферах, зокрема у питаннях, пов'язаних із дотриманням прав національних меншин та українських спільнот, що живуть за кордоном;
- ✓ підтримку закордонних українців та трудових мігрантів вважати за один із пріоритетів зовнішньої політики України, оскільки українські спільноти за кордоном є інтегральною, невід'ємною частиною українського соціуму, посягання на права яких має розцінюватися як посягання на інтереси держави в цілому.

Лише після Революції гідності ситуація в Україні у контексті співпраці з українцями за кордоном починає змінюватися. Прийнято закон «Про зовнішню трудову міграцію», розроблено концепцію співпраці з закордонним українством, готується програма, готується прийняття змін до закону «Про закордонного Українця» з визначенням повноважного органу у структурі МЗС для співпраці зі світовим українством. Зрештою, практика зустрічей у рамках закордонних офіційних візитів найвищих посадових осіб з українськими громадами є добрим сигналом для закордонних країн про увагу до українських спільнот з боку Держави.

- **Форум українців «Духовна та культурна ідентичність українців східної Європи, Близького Сходу та Азії. Вчора. Сьогодні. Завтра»**

13-14 жовтня Ірина Ключковська, директор МІОКУ взяла участь у Форумі українців «Духовна та культурна ідентичність українців східної Європи, Близького Сходу та Азії. Вчора. Сьогодні. Завтра», який відбувся у рамках заходів з відзначення 70-ої річниці депортації українців до Казахстану в рамках акції захід 1947 року.

Поїздка до Казахстану делегації з України, до складу якої увійшли представники духовенства УГКЦ, провідні науковці з Інституту історії НАН України та МІОКУ, відбулася

з нагоди відзначення 70-ліття депортації українців. Операція під назвою «Захід» для населення Західної України була справжньою етнодемографічною катастрофою. Загалом із західних областей України (за винятком Закарпатської) було виселено 26332 сім'ї (77291 особи, з них 18866 чоловіків, 35441 жінку і 22279 дітей). У рамках відзначень відбувся Форум українців «Духовна та культурна ідентичність українців східної Європи, Близького Сходу та Азії. Вчора. Сьогодні. Завтра», мета якого — консолідація громадського життя українців у країнах Східної Європи, Близького Сходу й Азії та сприяти оживленню життя Церкви та громадських організацій, зібрав єпископів і священників УГКЦ та представників українських громад із України, Казахстану, Росії, Киргизької Республіки. Організував його Пасторально-міграційний відділ УГКЦ, за підтримки Посольства України в Республіці Казахстан. Також цими днями проходила міжнародна науково-практична конференція «Депортація народів в епоху тоталітаризму: історичні уроки». Крім цього, презентували книги, документи та спогади про депортацію українців до Казахстану, представили присвячену цій сумній даті виставку. Очільник УГКЦ Блаженніший Святослав (Шевчук) звернувся листом до українців Казахстану, закликавши їх пам'ятати про землю своїх предків, зберігати традиції, мову та культуру.

За МІОКом роки дієвої співпраці. Зокрема організування літніх шкіл у різних містах Казахстану, забезпечення їх нашими підручниками «Крок» для вивчення української мови як іноземної, залучення до нашого проекту «Крок до України». Зараз розробляємо освітній туристичний маршрут Україною, яким уже зацікавилися в Казахстані.

- **Форум видавців України. Презентація новинки газети «День» – «Корона, або Спадщина Королівства Руського»**

15 вересня в рамках Львівського форуму видавців відбулася презентація книги «Корона, або Спадщина Королівства Руського» за участю головного редактора «Дня» Лариси Івшиної й авторів газети.

«Вихід цієї книги – це, безперечно, знакова подія. Вона адресована кожній українській родині, кожній українській дитині. Її сміливо можна інтегрувати в навчальний процес в освітніх закладах», – зазначила директор Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків з діаспорою НУ «Львівська політехніка» Ірина Ключковська, яка виступила модератором сьогоднішнього заходу. «Книга, що лікує історичну амнезію», – саме так позиціонують це видання його видавці. На її думку, такі видання допомагають українцям подолати комплекс меншовартості, а також спонукають пишатися власною історією.

- **XIX Міжнародна фотовиставка газети «День 2017» у Києві**

27 жовтня у Києві відбулося відкриття XIX Міжнародної фотовиставки «День 2017», багатолітнього і незмінного нашого інформаційного партнера газети «День». Під час відкриття виставки традиційно відбулося нагородження переможців фотоконкурсу.

Подарунком від Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків з діаспорою нагороджений переможець фотоконкурсу Валентин Торба (м. Луганськ) за фото «Дві постаті українського світу».

Із виступу Лариси Івшиної: «...Парадоксально, що саме на цій фотовиставці у найтрагічніших її фрагментах є чи не найбільше оптимізму подолання екстремальних викликів, глибоких страждань. Ось де могутній «вітамін» для зміцнення національного імунітету. Ціла група фотографій людей (цикли «Сплав», «Сходження»...) з протезами, які і сплавають по ріці, і долають висоти... Яка там сила, яка віра в життя! Такий запас міцності й духу. Якраз це є найбільшим антидепресантом».

- **Присудження премії імені Степана Бандери у номінації «Громадська діяльність» - Ігорю Калинцю**

9 жовтня конкурсне журі Львівської обласної Ради з присудження обласної премії, за поданням МІОКУ, ухвалило рішення про присудження премії імені Степана Бандери у номінації «Громадська діяльність» - Ігорю Калинцю, заступнику директора МІОКУ, відомому поетові, громадському діячу, шістдесятнику, лауреатові Національної премії України імені Тараса Шевченка.

Урочисте нагородження переможця відбулося під час академії до Дня захисника України 14 жовтня. «Ці люди варті того, аби їх гідно вшанувати за їх діяльність та привітати в урочистій атмосфері», - зазначив Андрій Білоус, перший заступник голови Львівської обласної Ради.

Додаток № 8.

VI. Співпраця із ЗМІ

Протягом року працівники Інституту взяли участь у телепередачах:

«Українці у світі» **Перший Західний**, зокрема:

«Українці Аргентини» (лютий), «Українці Ірландії» (березень), «Українці Сербії» (квітень), «Українці Португалії» (травень), «Українці Іспанії» (липень) «Українська діаспора в боротьбі за Україну» (жовтень), «Українці Казахстану. 70 роковини депортації» (листопад), «Політика СКУ щодо підтримки України» (грудень).

«Відкрита студія» **ТРК Львів** (березень),

«Студія Захід» Еспресо TV (березень),

«Вечір у Львові» **ТРК Львів** (березень, червень),

«Правда наживо» **НТА** (серпень).

Радіопередачах:

Літературно мистецька передача «Слово» **Львівське радіо** (листопад),

«Сусіди» **Львівське радіо** (березень),

«Українці в світі» українське радіо Національної радіокомпанії України (лютий),

Сюжети про заходи МІОКУ Центру медійних технологій НУ «Львівської політехніки» ,

Діяльність Інституту висвітлювалась у різних засобах масової інформації, а саме: газеті «День», «Високий замок», тижневику «Аудиторія», на сайтах «Укрінформ», «ЗІК», «Відіа».

Статті подані у додатках згідно подій МІОКУ.

VII. Робота технічного відділу

Працівники відділу протягом року здійснили:

- Наповнення бази даних контактів українських громадських організацій діаспори.
- Розробка та виконання ілюстративних матеріалів в програмах CorelDRAW, Photoshop, AdobeIllustrator для:
 - ✓ навчальних матеріалів освітнього порталу «Крок до України»,
 - ✓ навчальних матеріалів у рамках проекту «Українським суботнім та недільним школам»,
 - ✓ навчального курсу з української як іноземної для дошкілля,
 - ✓ буклету «Крок до України».
- Розробка в програмі PowerPoint презентацій.

- Розробка макетів бейджиків, запрошень, інформаційних листів, сертифікатів, дипломів, папок, плакатів, афіш, банерів та їх друк для X Літньої школи україністики «Крок до України».
- Розробка макету та макетування збірника матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції «Міграція між Україною та ЄС: виклики безвізового режиму».
- Збір реєстраційних форм для формування реєстру учасників «Дні української діаспори у Львові».
- Розробка бейджиків, запрошень, програм, інформаційних повідомлень, папок, афіш, банерів та їх друк для:
 - ✓ Презентації проекту «Молодь про Світовий Конгрес Українців»,
 - ✓ Міжнародної науково-практичної конференції «СКУ в 50 років і далі: європейський контекст»,
 - ✓ Днів української діаспори у Львові.
 - ✓ Зустрічі з Вірою Вовк,
 - ✓ Зустрічі з Зеноном Ковалем, бельгійським дипломатом українського походження та експертом Європейського Союзу,
 - ✓ Зустрічі з Ігорем Ігнатовичем, меценатом та продюсером першої англomовної стрічки на тему Голодомору «Гіркі жнива»,
 - ✓ Зустрічі з Блаженнішим Борисом Гудзяком,
 - ✓ Презентації п'ятикнижжя Ігоря Калинця,
 - ✓ «Національного діалогу» за участю головного редактора газети «День»,
 - ✓ Зустрічі з Мирославою Гонгадзе, головним редактором і керівником Української служби «Голосу Америки»,
 - ✓ Діалогів з Блаженнішим Святославом,
 - ✓ Презентації виставки «Світовий Конгрес Українців: вчора, сьогодні, завтра» у чотирьох містах України .
- продовжено реорганізацію інфраструктури та переведення серверів віртуалізації на платформу Microsoft Hyper-V 2016.
- переведено віртуальні сервери на нову платформу для можливості використання нових та удосконалених технологій Microsoft.
- поновлювалась система резервного копіювання та зберігання з Veeam Backup & Replication 8 до Veeam Backup & Replication 9.
- впроваджено систему моніторингу служб і станів комп'ютерної мережі.